

335
ก 294๑
5.3

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คูขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร 3921576 3915068

ความรู้และทัศนคติของเยาวชนไทยเกี่ยวกับ
ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

ปริญญานิพนธ์

ของ

กฤตยา อารวนิจกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาตรี
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม ๒๕๑๙

61607

คณะกรรมการประจำตัวนิติได้พิจารณาปัญหานี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

..... ๒๕๖๓ ๒๕/๑๓ ประธาน

..... ๒๕- ๑๓ = กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

การทำปริญญานิพนธ์นี้ได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก
อาจารย์ ดร.ปรีชา ชรรมา และ อาจารย์ ดร.สวนา พรพจน์กุล ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ
ท่านอาจารย์ทั้งสองไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งต่อความช่วยเหลือจากอาจารย์ทวี หมี่เม็กกร แห่งมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ และผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ นักศึกษาจากวิทยาลัยการศา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นักเรียนจากวิทยาลัยช่างกล
พระนครเหนือ วิทยาลัยจักรพงษ์สุวรรณารถ โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม และโรงเรียนวัดวิมุติยาราม

ที่สำคัญคือ ผู้บังคับเกิดเกล้าทั้งสองและพี่ร่วมสายโลหิต ได้กรุณาสละทั้งกำลังทรัพย์
กำลังใจ กำลังปัญญาจำนนผู้เขียนตลอดระยะเวลาการศึกษา นอกจากนี้เพื่อนำมิตรอีกหลายท่าน
รวมทั้งน้อง ๆ หลายคน ได้ให้ความช่วยเหลือคานต่าง ๆ เป็นอย่างดี ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่าน
ที่มีส่วนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

กฤตยา อาชวนิจกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ > บทนำ	๑
> <u>ความหมายของการวิจัย</u>	๑
< ความสำคัญของการวิจัย >	๓
< ขอบเขตของการวิจัย >	๓
< ขอบเขตของการวิจัย >	๔
< คำนิยามศัพท์เฉพาะ >	๕
< ทฤษฎีและเอกสารการวิจัย >	๕
< สมมติฐานในการวิจัย >	๒๓
๒ > วิธีดำเนินการวิจัย	๒๖
< กลุ่มตัวอย่าง >	๒๖
< เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล >	๒๖
< คุณภาพของแบบทดสอบและแบบสอบถาม >	๒๗
< สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล >	๓๐
๓ > ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๑
< การวิเคราะห์ข้อมูล >	๓๑
< การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล >	๓๑
๔ > สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	๔๓
< สรุปผลการวิจัย >	๔๓
< อภิปรายผล >	๔๕
< ขอเสนอแนะ >	๔๘
< บรรณานุกรม >	๕๐
< ภาคผนวก >	๕๔

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
๑	กลุ่มตัวอย่าง แยกตามสถานที่ศึกษาและเพศ
๒	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
๓	การวิเคราะห์ความแตกต่างในด้านความรู้เกี่ยวกับระบบ เศรษฐกิจแบบสังคมนิยมระหว่างเยาวชนชายและหญิง
๔	การวิเคราะห์ความแตกต่างในด้านทัศนคติต่อระบบ เศรษฐกิจแบบสังคมนิยมระหว่างเยาวชนชายและหญิง
๕	เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม จากคะแนนของ เยาวชนที่ศึกษาในระดับการศึกษากัน
๖	วิเคราะห์ความแตกต่างของตารางที่ ๕ โดยใช้ F-test
๗	วิเคราะห์ความแตกต่างที่ละคู่ของตารางที่ ๖ โดยใช้ HSD
๘	เปรียบเทียบทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจาก คะแนนของ เยาวชนที่ศึกษาในระดับการศึกษาแตกต่างกัน
๙	วิเคราะห์ความแตกต่างของตารางที่ ๘ โดยใช้ F-test
๑๐	วิเคราะห์ความแตกต่างที่ละคู่ของตารางที่ ๙ โดยใช้ HSD
๑๑	เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจาก คะแนนของ เยาวชนที่มีถิ่นที่อยู่แตกต่างกัน
๑๒	วิเคราะห์ความแตกต่างของตารางที่ ๑๑ โดยใช้ F-test
๑๓	วิเคราะห์ความแตกต่างของตารางที่ ๑๒ โดยใช้ HSD
๑๔	เปรียบเทียบทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจาก คะแนนของ เยาวชนที่มีถิ่นที่อยู่แตกต่างกัน
๑๕	วิเคราะห์ความแตกต่างของตารางที่ ๑๔ โดยใช้ F-test

๑๖	เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจาก คะแนนของเยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน	๔๐
๑๗	วิเคราะห์ความแตกต่างของตารางที่ ๑๖ โดยใช้ F-test	๔๑
๑๘	เปรียบเทียบทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจาก คะแนนของเยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน	๔๑
๑๙	วิเคราะห์ความแตกต่างของตารางที่ ๑๘ โดยใช้ F-test	๔๑

คำนำ

การปฏิวัติเมื่อ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๒ โดยกลุ่มนักเรียนนิสิตนักศึกษา ร่วมกับประชาชนบางส่วน มีผลทำให้การปกครองแบบเผด็จการโดยทหารต้องสิ้นสุดลง สาเหตุหนึ่งของการปฏิวัติครั้งนี้ เราไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่า นอกเหนือจากเหตุผลทางการเมืองแล้ว ส่วนหนึ่งเป็นเหตุผลเกี่ยวกับลัทธิทางเศรษฐกิจ (ซึ่งเราเคยใช้ตลอดมาด้วย (อาดัมสัน วิทยาการ, ๒๕๑๔) ในอดีตถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าประโยชน์ของนายทุน พอคา และชาวราชการทุจริต มีอำนาจเหนือกว่ากฎหมายและความเป็นธรรมในสังคม การแก้ไขให้ประชาชนอยู่ดีกินดีขึ้นจึงไม่ได้โดยอยู่ที่การทุ่มเงินออกไปนับหลายพันล้าน หรือว่าผันเงินออกไปช่วยคนยากจนในชนบท เพราะในระบอบนายทุนเสรีอย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ บ่อยที่ยาวกว่ายอมสามารถจะบอยคอตเอาประโยชน์อันมหาศาลไปสู่ตัวเองตามแบบเสรีภาพในยุคนายทุน ดังนั้น การแก้ไขจึงต้อง เป็นไปในรูปแบบของการปฏิรูปหลักเกณฑ์และกฎหมายที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ให้อ่านวนประโยชน์แก่ประชาชนโดยเฉพาะหมายถึงไปทางสหกรณ์ และรัฐ เราควบคุมการฉ้อฉลขนาดใหญ่ ควบคุมทรัพยากรของชาติไว้เมื่อรัฐเอง (เสริมศรี เอกชัย, ๒๕๑๔) เราต้องยอมรับว่าถึงเวลาแล้วที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่ไม่รุนแรงถึงขั้นปฏิวัติระบบเศรษฐกิจ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงโดยรัฐเอื้อมือเข้ามาช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ให้อุปกรณ์คนยากจนของประเทศให้มากขึ้น ซึ่งหมายถึงว่าเรากำลังก้าวเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมนั่นเอง (วรภัทร โครชนะเกษม, ๒๕๑๔)

แนวความคิดที่จะนำอุดมการณ์สังคมนิยมมาใช้กับสังคมไทยนี้ ได้เริ่มมีขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยมีหลวงประดิษฐมนูธรรม หรือ ดร.ปรีดี พนมยงค์ เป็นผู้นำเสนออุดมการณ์ดังกล่าว (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, ๒๕๑๓) ในรูปการเสนอเค้าโครงเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมต่อรัฐบาล แต่ทว่าข้อเสนอดังกล่าวถูกกล่าวหาว่าเป็นแนวความคิดคอมมิวนิสต์และถูกปฏิเสธ (ระคม วงศ์นิยม, ๒๕๑๖) ความสนใจที่จะศึกษาและหาข้อดีจากอุดมการณ์สังคมนิยมเพื่อนำมาใช้แก้ไขปัญหของสังคมไทยเริ่มมีมากขึ้น จึงจะเห็นได้จากการจัดการสัมมนาทางวิชาการหน้าพระที่นั่ง โดยสถาบันวิจัยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในหัวข้อ "สังคมนิยมในสังคมไทย" เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๕ (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช ๒๕๑๓) เหตุที่มีผู้เริ่มสนใจพูดถึงการนำเอาลัทธิสังคมนิยมมาใช้ในประเทศไทยนั้นอาจจะ เป็นเพราะประการแรกความหลงใหลในอิทธิพลของนายทุนแบบตัวใครตัวฉันมานาน นำสังคมและเศรษฐกิจของไทยไปสู่ภาวะเสื่อมโทรม จึงทำให้เราเริ่มมองหาทางแก้ทางอื่น ๆ และทางเลือกรักคือ สังคมนิยม ประการต่อมาในสาขาของนักการทูตอาจเป็นเพราะ

เข้าใจลัทธิสังคมนิยมดีขึ้น หรือเพราะเราเห็นประโยชน์ของมันเนื่องจากมีหลายประเทศนำไปใช้ได้
ผลแล้ว ประการสุดท้ายเราจำเป็นต้องมีสัมพันธกับจีนคอมมิวนิสต์ เราจำเป็นต้องมีลักษณะบางประการ
 ที่พอจะสร้างความสอดคล้องทางลัทธิกับเขาได้ (ระคม วงศ์นอม, ๒๕๑๖) นอกจากนี้ถ้ามาพิจารณาถึง
 เรื่องการกระจายรายได้ของประชากรในประเทศ เราจะพบว่าประชากรมีรายได้ที่แตกต่างกันมากอย่าง
 นวนิติก จากตัวเลขความจนของประชากรไทย จะพบว่าในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ นั้น ๔๔ % ของครอบครัว
 ทั้งหมดมีรายได้ต่ำกว่า ๕ พันบาทต่อปี และ ๙๔ % ของครอบครัวทั้งหมดมีรายได้ต่ำกว่า ๑๒,๐๐๐
 บาท ส่วนคนรายนั้นพบว่ามีเพียง ๑๔.๔๐ % ของครอบครัวทั้งหมดที่มีรายได้สูงกว่า ๑๓,๐๐๐ บาท
 ต่อปี และถ้าเอาตัวเลขนี้มาคำนวณหาอัตราความไม่เท่าเทียมของการกระจายรายได้จะพบว่า
 $Gini\ coefficient = 0.5169$ ซึ่งแปลว่ารายได้ในประเทศไทยกระจายกันอย่างไม่เท่าเทียม
 บ้าง (นิพนธ์ พัวพงศกร, ๒๕๑๔) ดังนั้นถ้าเราหวังที่จะลดช่องว่างของความมีและความจนในสังคม
 ไทยแล้ว การใช้ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมจะช่วยให้ได้มาก ดังคำกล่าวของ ออสการ์ เลนซ์ และ
 เฟรด เอ็ม เทเลอร์ (Oscar Lange and Fred M. Taylor, 1956) ที่ว่า "เมื่อพิจารณาถึง
 เป้าหมายในการกระจายรายได้ประชาชาติให้เป็นธรรมแล้ว ระบบสังคมนิยมเป็นระบบเศรษฐกิจที่
 ดีกว่าระบบทุนนิยม"

นับแต่หลังวันมหาวิปโยคเป็นต้นมา รัฐบาลให้เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง
 มากขึ้น จึงมีงานแปลเกี่ยวกับระบบสังคมนิยม ประวัติและผลงานของผู้นำลัทธิสังคมนิยมและลัทธิคอม-
 นิวนิสต์ออกมาสู่สายตาของประชาชนอย่างมากมาย รวมทั้งการแสดงผลการทางสังคมนิยมตาม
 มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และโรงเรียนทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดบางแห่ง ส่วนทางด้านการ
 การเมืองต่าง ๆ นั้นก็ได้วางแนวนโยบายหลักของพรรคของตนเป็นแบบสังคมนิยมทั้งแก่และอ่อนขึ้น
 เพื่อให้ประชาชนเลือกถึง ๒๓ พรรค จากจำนวนพรรคการเมืองทั้งสิ้น ๔๒ พรรค (อาดิกันณ วิทยากร,
 ๒๕๑๔) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๓ หมวดที่ ๕ ว่าด้วยแนวนโยบาย
 แห่งรัฐ ซึ่งกำหนดให้รัฐพึงดำเนินการให้ความเหลื่อมล้ำในฐานะของบุคคลในทางเศรษฐกิจและสังคม
 ลดน้อยลง (มาตรา ๓๔) รัฐพึงส่งเสริมให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์และสิทธิที่ดินเพื่อประกอบเกษตร
 กรรมอย่างทั่วถึง (มาตรา ๔๑) รัฐพึงวางมาตรการให้มีการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจโดย
 เอกชนน้อยลง (มาตรา ๔๕ วรรค ๓) อันอาจอนุมูลได้ว่าเป็นแนวนโยบายบางส่วนของระบบ
 เศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาดังกล่าวทางเศรษฐกิจของไทยโดยนาระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมาใช้ นั้น กล่าวได้ว่าเป็นเรื่องใหม่ในสายตาประชาชน การที่บุคคลจะยอมรับวิถีทางการหรือวัฒนธรรมใหม่ ๆ นั้น เขาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่สอดคล้องกัน ๆ เพราะฉะนั้นจึงน่าจะทำการเก็บข้อมูลว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติอย่างไรต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในระดับเยาวชน ซึ่งองค์การยูเนสโกกำหนดว่าคือผู้อายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปี ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนก็กำลังกำลังเข้าสู่ชีวิตของชาติที่สำคัญอย่างยิ่งทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาเพื่อดูว่าเยาวชนที่กำลังเรียนหนังสือมีความรู้เพียงไร และมีทัศนคติอย่างไรในเรื่องระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษานี้ มีจุดประสงค์ดังต่อไปนี้คือ

๑. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน คือ ในมหาวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และสายอาชีพ
๒. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของ เยาวชนเพศชายและเพศหญิง
๓. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของ เยาวชนที่มีถิ่นที่อยู่แตกต่างกัน คือ ภาคอีสาน ภาคกลาง และภาคอื่น ๆ
๔. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของ เยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงและต่ำ
๕. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
๖. เพื่อสร้างแบบทดสอบและแบบสอบถามเรื่องความรู้และทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

ความสำคัญของการวิจัย

๑. ผลการวิจัยเรื่องนี้จะเป็นการวิจัยขั้นมูลฐาน ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าบุคคลที่ได้รับการศึกษาในระดับสูงและอยู่ในวัยเจริญพันธุ์ มีความรู้และทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

แตกต่างกัน เนื่องจากอิทธิพลทางระดับของการศึกษา เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจและถิ่นที่อยู่หรือไม่

๒. ผลการวิจัยนี้จะเป็นการกระตุ้นให้เยาวชนที่กำลังศึกษาเห็นความสำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมว่าจะช่วยแก้ไข้ปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และมีความสำคัญกว่าคนมีส่วนร่วมในการแก้ภาวะเศรษฐกิจของชาติด้วย

๓. ผลการวิจัยจะทำให้ทราบว่าเยาวชนที่กำลังศึกษาอันเป็นชนกลุ่มกำลังที่เกื้อกูลอย่างยิ่งของชาติทั้งปัจจุบันและอนาคต มีความรู้และทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมากน้อยเพียงใด

๔. จากการวิจัยนี้ จะได้แบบทดสอบและแบบสอบถามวัดความรู้และทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

ขอบเขตของการวิจัย

๑. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ เยาวชนอายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปี ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาลัยช่างกลพระนครเหนือ วิทยาลัยจักรพงษ์สุวรรณารักษ์ โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม และโรงเรียนวัดวิมุตติยาราม รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๒๔๕ คน

๒. ตัวแปรที่ศึกษา

ก. คอนหาความรู้ มี ๒ ตัวแปรคือ

๑) ความรู้

๒) ทัศนคติ

ข. คอนเปรียบเทียบความแตกต่างของเยาวชนที่ศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรอิสระ

๑) ระดับการศึกษา

๒) ถิ่นที่อยู่

๓) ฐานะทางเศรษฐกิจ

๔) เพศ

ตัวแปรตาม

- ๑) ความรู้
- ๒) ทักษะ

คำถามที่ควรพิจารณา

ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม หมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่เน้นความสำคัญของสังคมเป็นหลัก โดยให้สังคมเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ซึ่งก่อให้เกิดสภาพการร่วมมือทางเศรษฐกิจมากกว่าการแข่งขัน

ความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม หมายถึง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ซึ่งบุคคลอาจจะรับรู้มาจากการศึกษา สิ่งแวดล้อมในสังคม แหล่งข่าว สื่อสารมวลชน วารสาร สิ่งพิมพ์ การบอกเล่า เป็นต้น ความรู้ที่ออกมาเป็นคะแนนโดยใช้แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

ทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม หมายถึง ทัศนคติ ความรู้สึก ความคิดเห็น ที่บุคคลมีต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมตามที่ตนเองเข้าใจ ทัศนคตินี้จะออกมาเป็นคะแนน โดยใช้แบบสอบถามทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

เยาวชนไทย หมายถึง ชายหรือหญิง ที่มีสัญชาติไทย อายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปี และกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย หรือ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรืออาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ทฤษฎีและเอกสารการวิจัย

คำว่า "สังคมนิยม" ถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของสังคมและฝรั่งเศส ภายใต้การปกครองของนโปเลียน และมีความหมายถึงความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจและระบบสังคมไปสู่สังคมใหม่ โดยการให้สังคมเป็นเจ้าของเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของสมาชิกในสังคมแทนเอกชน สำหรับคำว่า "ลัทธิสังคมนิยม" (Socialism) หนังสือ Encyclopedie nouvelle ได้นำมาใช้ในความหมายที่ชัดเจนหรือตรงข้ามกับลัทธิปัจเจกนิยม (Individualism) และเกิดขึ้นเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในยุโรปที่หมายถึงลัทธิเศรษฐกิจที่รวมระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้มีการแข่งขันอย่างเสรี โดยเสนอแนวทางใหม่ให้สังคมเข้าควบคุมกิจการทางเศรษฐกิจต่าง ๆ (Encyclopedia Britannica, 1966) จี.ดี.เค.โคล (G.D.C. Cole, 1959 อ้างจาก ทวี วัฒนศิริ, ๒๕๑๔) กล่าวว่า พาสกาลเป็นนักคิดที่เน้นถึงสาเหตุของสังคมเกี่ยวกับความจำเป็นของมนุษย์และหาทางที่จะนำเอาปัญญาของสังคมมาแก้ปัญหาสังคมและพิจารณา ในอันที่จะสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมใหม่ที่ต้องอยู่ด้วยความดีใน

สิทธิของมนุษย์ทางเศรษฐกิจและสังคม อย่างไรก็ตาม มีผู้ให้นิยามของคำว่า "สังคมนิยม" ไว้อย่าง ๓ นานา มากมายไม่ว่าทางด้านการเมือง สังคม หรือด้านจริยธรรม แต่ก็ให้นิยามเกณฑ์ไม่ได้ ชั่วระยะ เวลาไม่ถึงร้อยปีหลังจาก ค.ศ. ๑๘๗๒ เป็นต้นมา คือ เอฟ. กริฟฟิน (D. F. Griffin) นักสังคมศาสตร์ ชาวอังกฤษได้รวบรวมคำนิยามไว้มากกว่า ๒๐๐ ความหมาย และ "ลัทธิสังคมนิยม" นั้นมีมากมายประมาณ ๕๐ ชนิด แต่ละชนิดก็มีลายลักษณ์ลักษณ์น้อย ซึ่งมีทฤษฎีและวิธีปฏิบัติต่าง ๆ กัน ในจำนวนสังคมนิยมประมาณ ๕๐ ชนิดนั้น เราอาจจัดเป็นประเภทใหญ่ได้ดังนี้ (บริติช พจนานุกรม, ๒๕๑๔)

๑. ประเภทสังคมนิยมศักดินา (Feudal Socialism)
๒. ประเภทสังคมนิยมผู้มีทุนน้อย (Petit-Bourgeois Socialism)
๓. ประเภทสังคมนิยมจารีตนิยม (Conservative Socialism)
๔. ประเภทสังคมนิยมเจ้าลัทธิ (Bourgeois Socialism)
๕. ประเภทสังคมนิยมเพิงอุดมคติหรือเพิงจินตนาการ (Utopian Socialism)
๖. ประเภทสังคมนิยมของชนชั้นผู้ไร้สมบัติ (Proletarian Socialism)
๗. ประเภทสังคมนิยมวิทยาศาสตร์ (Scientific Socialism)
๘. ประเภทสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ (Communist Socialism)

แนวความคิดเกี่ยวกับระบอบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมีผู้กล่าวหาว่าเริ่มต้นตั้งแต่สมัยก่อน

คริสตกาล โดย พลาโต (Plato B.C. 428-349) ที่เสนอความคิดในนักปรัชญาและทฤษฎีว่า ไม่ควรอยู่ในฐานะของผู้ทรงทรัพย์สินเอกชนของรัฐ แต่จะดำรงไว้ซึ่งทรัพย์สินทั่วไปของรัฐ (ชาวยุโรป, ๒๕๑๒) ผู้นำแนวความคิดในวิถีทางสังคมนิยมก่อนคริสต์ ๑๙ ส่วนมากจะเสนอความคิดของคนในหนังสือที่คนแต่ง เริ่มจาก นักปรัชญาชาวอังกฤษชื่อ โทมัส มอร์ (Thomas More) เสนอ หลักการปฏิบัติอย่างเสมอภาคโดยการแบ่งมรดก ยืนโดยตัวเฉลี่ยและเที่ยงธรรมด้วยการยกเลิกกรรมสิทธิ์ ทรัพย์สินของเอกชนในหนังสือชื่อ "ยูโทเปีย" (Utopia) และมีนักปรัชญาอีกหลายท่านที่เสนอ ความคิดในแนวที่คล้ายคลึงกับโทมัส มอร์ เช่น โทมัส โกปานเนลลา (Thomas Copanella) เสนอ เมืองสุริยนคร ในหนังสือปรัชญาอสังคายนิยม, เกอร์ราร์ด วินสตันสเลย์ (Gerrard Winslanley) เสนอ สาธารณรัฐแท้ในหนังสือกฎบัตรแห่งเสรีภาพ (Code of Freedom) และ ฟรังก์ว็ส โนเอล บาเบอฟ (François Noël Babeuf) เสนอนิคมแห่งชาติขนาดใหญ่ เป็นต้น

ในปลายศตวรรษที่ ๑๘ จนถึงศตวรรษที่ ๑๙ เป็น สมัยที่วิพากษ์วิจารณ์การเผด็จการเศรษฐกิจ

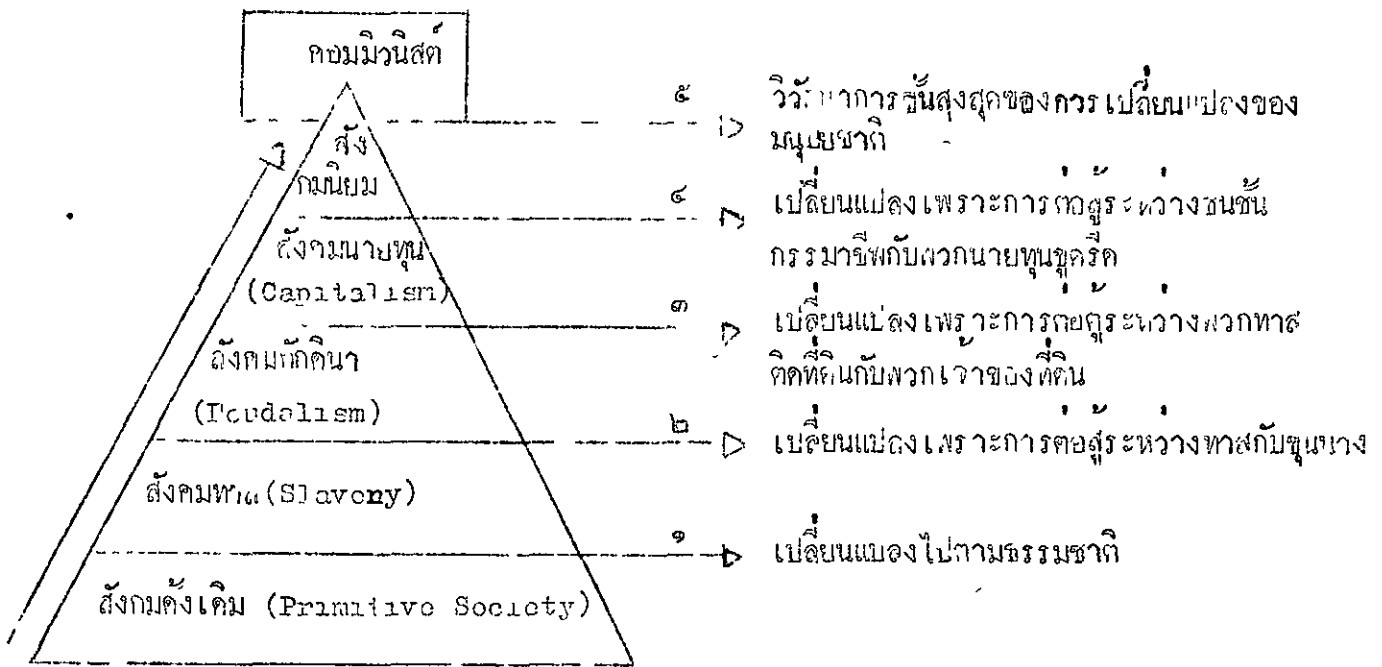
ในยุโรปตะวันตก เนื่องจากเครื่องจักรไอน้ำซึ่งเป็นผู้ที่ครอบครองเครื่องมือในการผลิต (Instrument of Production) ที่พัฒนาโดยการปฏิวัติอุตสาหกรรม (Industrial Revolution) นั้น มีความคิดที่จะทำอะไรได้ไ้มากขึ้นโดยเบียดเบียนเอาเปรียบคนงานซึ่งเป็นการขูดรีดอย่างหนัก คนงานต้องทำงานวันละ ๑๒ - ๑๖ ชั่วโมง คนงานหญิงแม้กระทั่งไม่ได้รับความเคารพ ยิ่งกว่านั้นยังมีการใช้แรงงานจากเด็กอายุระหว่าง ๑๐ - ๑๕ ปี ซึ่งเป็นการทารุณเด็ก เมื่อเจ้าสมบัติได้กำไรมากขึ้นก็ขยายวิทยกิจของตน โดยอาศัยลัทธิตามระบบที่เรียกว่า "เสรีนิยม" ทำการแข่งขันกับวิทยกิจที่ผิดธรรมดาตามระบบเสรีนิยมที่ศึกษา ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมสมัยเก่า, ข้างฟั่น, และผู้ประกอบการเสรีนิยมตามวิถีเก่าของมดเล็กหรือมดราย คนส่วนมากต้องยากจนลงและสุขภาพอ่อนแอและอดอยากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงมีบุคคลที่คิดค้นวิธีการที่จะแก้ปัญหาที่ระบบทุนนิยมใหม่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคมดังที่ความนั้น (ปริทัศน์ของ, ๒๕๑๔) ในอังกฤษ โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen) ผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการสหกรณ์ โอเวนเป็นเจ้าของอุตสาหกรรมทอผ้าใหญ่คนแรกที่พยายามได้สวัสดิการแก่กรรมกรในโรงงานดำรงชีพอยู่ในภาวะที่เหมาะสมแก่บุคลิกลักษณะของเขามากที่สุด กรรมกรของโอเวนทำงานน้อยกว่าวันละ ๑๐ ชั่วโมง แต่โรงงานก็ยังมั่งคั่งร่ำรวยอย่างงาม จากความสำเร็จที่ได้รับโอเวน ยังไม่พอใจจึงไปทดลองตั้งนิคมนิวลาร์โมนี (New Harmony) ในสหรัฐอเมริกา เพราะเขาเห็นว่าการรวมมือระหว่างผู้ประกอบการเสรีนิยมจะเป็นทางที่จะแก้ปัญหาความไม่เป็นธรรมในสังคมได้ แต่เนื่องจากขาดผู้ชำนาญงานในที่ลุดนิกมก็ต้องล้มเลิกไป โอเวนกลับมายังอังกฤษใหม่ และเขียนแผนมาตลอดเพื่อออกกฎหมายลดเวลาการทำงานของกรรมกรและกฎหมายจำกัดการใช้แรงงานของสตรีและเด็ก ซึ่งก็ได้รับความสำเร็จทั้ง ๒ ประการ ลัทธิเสรีนิยมของโอเวนมีความมุ่งหมายใหญ่อยู่ ๒ ประการ คือ เพื่อทำให้ฐานะสิ่งแวดล้อมของงานดีขึ้น และยกเลิกการค้าในฝรั่งเข ก็มีนักสังคมนิยมที่เสนออุดมการณ์เพื่อแก้ไขสภาพสังคมให้เป็นธรรมขึ้น เช่น ชาร์ล ฟัวร์เออร์ (Charles Fourier) เสนอให้สังคมแต่ละหน่วยมีเนื้อที่ ๕,๐๐๐ เอเคอร์ มีสมาชิก ๑,๖๒๐ คน ซึ่งแต่ละคนมีบุคลิกลักษณะ อายุ ศาสนา และความรู้ต่างกัน ใช้วิธีแบ่งปันผลผลิตของสังคมให้แก่ปัจจัยการผลิตทั้ง ๓ อัน ได้แก่ แรงงาน ทุน และปัญญา คือผู้ให้แรงงานได้ ๕/๑๒ ผู้ถือหุ้นได้ ๔/๑๒ และผู้เป็นตัวแทนของความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติได้ ๓/๑๒ ความคิดนี้มีเสรีชาวสหรัฐอเมริกานำไปดัดแปลงสร้างเป็นนิคมขึ้น และขยายไปถึง ๒๔ แห่ง แต่ในที่สุดก็ต้องล้มเลิกไปในระยะเวลาอันสั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ลงทุนได้รับส่วนแบ่งน้อยกว่าอัตราการลงทุนในธุรกิจทั่วไปมาก นอกจากนี้แล้วยังมี แซ็งต์ ฌีมอง (Saint Simon) ซึ่งเสนอแนวทางในการปรับปรุงสังคมโดยให้สร้างศาสนาครีส์ตียนใหม่ หลังจาก แซ็งต์ ฌีมอง ตาย สาธุนิคมของเขาได้ดำเนินการเผยแพร่ความนึกคิดของเขาอย่างเป็นระบบ

ศาสนา สาระสำคัญของแนวความคิด ชั๋ง ชีมอง ก็คือไม่ต้องการให้มีการสืบทอดมรดก ยกเลิกกรรมสิทธิ์
ในที่ดินของเอกชน และยกเลิกไม่มียกเจ้าของที่ดินและเจ้าของทุน

จากแนวความคิดของนักสังคมนิยมที่กล่าวมาโดยสรุปข้างต้นกล่าวได้ว่า ท่านเหล่านี้ได้
พยายามเสนอสังคมที่มีความเสมอภาคในรูปลักษณะต่าง ๆ และเชื่อในความมีเหตุผลของมนุษย์ จึงหวังที่จะ
เรียบเรียง นำใจ ความกรุณา และเกลี้ยกล่อมให้ภัยปกครองและนายทุนเกิดความสำนึกใน เหตุผลและเมตตา
ธรรม ที่จะช่วยเหลือประชาชนที่อดอยากทั้งหลาย โดยสร้างความเป็นธรรมในสังคมขึ้น แนวความคิดของทุก
ท่านก็ถูกปฏิเสธและมีบางท่านที่ตอง เสียชีวิตเพราะการ เป็นอเนกแก๊งค์กล่าว อย่างไรก็ตามความคิดของบาง
ท่านก็ถูกนำไปปฏิบัติ แก่นที่ถูกต้องสมควรเลิกไปเพราะขาดการสนับสนุนที่พอ ก็นั้นจึงมีผู้เรียกแนวความคิด
ของท่านเหล่านี้ว่าเป็น "สังคมนิยมแบบเพ้อฝัน" (Utopian Socialism)

นักสังคมนิยมที่มีชื่อมากที่สุดคือ คาร์ล มากซ์ และ ฟรีดริช เองเงิลส์ (Karl Marx and
Friedrich Engels) ในแนวความคิดจากนักสังคมนิยมรุ่นเก่าหลายท่าน พัฒนามาเป็นความคิดแบบสังคม
นิยมวิทยาศาสตร์ (Scientific Socialism) ซึ่งยึดหลักวัตถุนิยม (Materialism) เป็นพื้นฐาน
ทั้งนี้ มากซ์และเองเงิลส์ เชื่อว่าวัตถุเป็นปัจจัยที่ความสำคัญยิ่งกว่าประการเดียว เพราะว่าเมื่อมนุษย์ทำ
การผลิตโดยอาศัยปัจจัยในการผลิต (Means of Production) ความสัมพันธ์ในการผลิตของสังคม
(Social Relation of Production) ย่อมเกิดขึ้น ความสัมพันธ์ในการผลิตนี้เป็นสิ่งกำหนดฐาน
ทางเศรษฐกิจ (Economic Base) และฐานทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งกำหนดภาวะทางสังคม การ
เมือง และจิตใจ หรือกล่าวอีกในแง่หนึ่ง ส่วนหนึ่งของมนุษย์ (Consciousness) เป็นผลสืบเนื่องมาจากความเป็น
อยู่ทางสังคมของมนุษย์ (Social Existence) หากใช้วิชาจิตวิทยาเป็นปัจจัยกำหนดภาวะเป็นอยู่ทางสังคมไม่

นอกจากนี้มากซ์ยังอธิบายถึงวิวัฒนาการของระบบสังคมซึ่งมีลักษณะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน
กันออกเป็น ๕ ระบบ ตั้งแต่เป็นสังคมก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสังคมปัจจุบัน และสังคมในอนาคต ซึ่งสามารถ
แบ่งเป็นแผนภูมิตามลำดับ จากต่ำมาสูงได้ดังนี้ (อาลันน์ วิทยาการ, ๒๕๑๔)

ในสังคมแต่ละระบบมนุษย์ซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมพยายามรักษาสถาปัตยกรรมที่ตนเชื่อว่าเป็นผลประโยชน์ของชนชั้นของตน ดังนั้นความขัดแย้งจึงอุบัติขึ้น อันเนื่องมาจากความขัดแย้งระหว่างชนชั้น ความขัดแย้งนี้เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากพื้นฐานทางเศรษฐกิจหรือระบบการผลิตทำให้เกิดความเป็นเช่นนั้น ความขัดแย้งซึ่งทวีความรุนแรงเป็นการต่อสู้ระหว่างชนชั้น (Class Struggle) จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมเป็นลำดับ จนถึงระบบสังคมนิยมซึ่งได้มาโดยการปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพเพื่อล้มล้างระบบทุนนิยม ทั้งนี้เพราะชนชั้นกรรมาชีพเป็นชนชั้นที่ถูกกดขี่จากฝ่ายนายทุนมากกว่าฝ่ายอื่น ๆ จนถึงจุดอึดอัดที่ทนไม่ได้เกิดการรวมตัวเพื่อปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติสำเร็จกรรมาชีพจะเข้าบริหารระบบเศรษฐกิจที่และเตรียมพร้อมในระยะแรกที่นายทุนจะถูกกดขี่มา มีอำนาจอีก ระยะนี้เรียกว่าเผด็จการโดยชนชั้นกรรมาชีพ (Dictatorship of Proletariat) (น. ธัญญกมล, ๒๕๖๖)

เมื่อชนชั้นคนงานได้อำนาจแล้วก็จะเลือกชนชั้นในทันทีที่ตนได้ยังไม่ใช่ คือต้องดำเนินเป็นขั้น ๆ ไปตามสภาพ, ทองทั และกาลละ ของแต่ละสังคม คือ (ปรีดี พนมยงค์, ๒๕๔๘)

ก. ขั้นที่ ๑ ระยะเวลาดำเนินการระหว่างทุนนิยมกับสังคมนิยมในระยะเวลาหนึ่งก่อน คือชนชั้นในสังคมจึงยังมีอยู่ เนื่องจากรากฐานทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน เมื่อถึงขั้นการฉีกและ

เสรีชนทั้งหมดยกเว้นหรือเกือบทั้งหมด โดยให้รัฐหรือชุมชนหรือสมาคมเขาประกอบการเสรีธุรกิจเสียเองมาใช้แทนที่

ความคิดที่แตก่างกันไปของลัทธิสังคมนิยมแต่ละกลุ่มอยู่ที่การไม่นิยมเรื่องกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของเอกชนและการประกอบเสรีธุรกิจของเอกชนมากน้อยต่างกัน อาทิเช่น

— พวกคอมมิวนิสต์ (Communist) นิยมให้เลิกกลางกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของเอกชนอย่างสิ้นเชิง

— พวกคอลเลกทิวิสต์ (Collectivist) นิยมให้รัฐเป็นเจ้าของที่ดิน โรงงานอุตสาหกรรม การรถไฟ เมืองแร่ ธนาคาร และทางรถไฟ เครื่องมือทั้งหมดสำหรับประติบัติกรรม แต่ยอมให้เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในเรื่องอาคาร เครื่องเรือน เครื่องนุ่งห่ม และสิ่งอื่น ๆ ที่มนุษย์จำเป็นต้องใช้

— พวกสเตโซเชียนลิสต์ (State Socialist) นิยมให้กรรมสิทธิ์ของเอกชนเป็นแต่เพียงหลักทั่วไป และให้รัฐเลิกกรรมสิทธิ์ของเอกชน โดยรัฐเข้าแทนที่เมื่อการเปิดแข่งขันนั้นทำไม่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

— พวกอะเกรเรียน (Agrarian Socialist) ยังให้กรรมสิทธิ์ของเอกชนดำรงอยู่ แต่ยกเว้นเฉพาะที่ดินทั้งหมดต้องเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐ

แนวความคิดทางเสรีธุรกิจแบบสังคมนิยมที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปเป็นความเชื่อของนักสังคมนิยมต่อระบบเสรีธุรกิจแบบสังคมนิยม ดังนี้ (Robert Kilroy-Salk จาก ประชุม โคมคาย, ๒๕๑๗)

๑. การต่อต้านความยากจนทางวัตถุและวัฒนธรรมอันระบบทุนนิยมก่อให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนส่วนใหญ่ ๒. นักสังคมนิยมมีความกังวลต่อว่า การจำกัดของผู้ที่ผูกพันกับคนและผู้ที่เสียเปรียบ และยืนยันเจตนาที่กล่าวก็คือ ความเสมอภาค เสรีภาพ ประชาธิปไตยและสังคมที่ไม่มีความขัดแย้ง ไม่เห็นด้วยกับระบบทุนนิยม และฉกฉวยการแข่งขัน เพราะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการใช้ทรัพยากร ทำให้เกิดการเห็นแก่ตัวและละโมภทำให้แรงงานกลายเป็นสินค้าอย่างหนึ่งเท่านั้น

๒. การไม่เห็นด้วยกับระบบเสรีนิยม ซึ่งเป็นรากฐานของทุนนิยม นักสังคมนิยมใครจะเห็นสังคมที่มีการร่วมมือกันโดยอาศัยการผลิตที่จะผลิตสินค้าเพื่อ ประโยชน์ของสังคมโดยรวม เพื่อไม่บรรลุเป้าหมายนี้ นักสังคมนิยมไม่พอใจแบ่งการแก้ไขระบบสังคม เสรีธุรกิจ และการเมืองที่เป็นอยู่ แต่ใครจะเห็นระบบใหม่เกิดขึ้น โดยที่ในระบบนี้ หนึ่งโลกทัศน์ ๒. วิธีการผลิตจะอยู่ในกรรมสิทธิ์ของชุมชนและใช้ประโยชน์เพื่อชุมชนเท่านั้น

ในเรื่องวิถีทางที่จะไปสู่ระบบสังคมนิยมนั้น นักสังคมนิยมในยุคแรกเห็นว่าควรใช้การปฏิรูป
 ก.อ. แต่ในยุคหลัง (เมื่อ คาร์ล มาร์ก และ ฟรีดริช เองเงิลส์ เสนอแนวความคิดสังคมนิยมแบบวิทยาศาสตร์
 แล้ว) เห็นว่าการปฏิวัติเท่านั้นจะนำไปสู่ความสำเร็จและรัฐเขาเป็นเจ้าของกิจการผลิตทั้งหมด

ในแง่ของนักวิชาการทางเศรษฐศาสตร์ได้แบ่งระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมออกเป็น ๒
 แบบ คือ

๑. ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมเสรี (The Liberal Socialist Economy) หรือระบบ
 เศรษฐกิจสังคมนิยมประชาธิปไตย (The Democratic Socialist Economy) คือระบบเศรษฐกิจซึ่งรัฐ
 เป็นเจ้าของในเรื่องปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการผลิตขนาดใหญ่ และพยายามกระจายรายได้ให้เท่าเทียมกันยิ่ง
 ขึ้น แต่ยังคงรักษาสภาพโดยของเสรีโลก (นิคมทิพย์ นาคสุภา, ๒๕๒๒) ในระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมเสรีมี
 อุตสาหกรรมที่รัฐเป็นเจ้าของในกิจการผลิตขนาดใหญ่และอุตสาหกรรมเหล่านี้มีกำไรดำเนินการเพื่อกำไรส่วนตัว
 รัฐจะเป็นเจ้าของ เครื่องจักร ทุน และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ผู้ที่นิยมระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมเสรีได้เหตุผลว่า
 รัฐจำเป็นต้องเข้าควบคุมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เนื่องจากการตัดสินใจในการผลิต การจ้างงาน เทคนิคการ
 ผลิต การใช้ทรัพยากร การกำหนดราคา ของอุตสาหกรรมเหล่านี้ย่อมกระทบกระเทือนระบบเศรษฐกิจโดยรวม
 (วนิดา ขันมังกุล, ๒๕๑๔)

ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมเสรีมีจุดมุ่งหมายใหญ่คือ ลดความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ระหว่าง
 กลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคมให้น้อยลง จุดหมายย่อมมีผลมาจากการโอนปัจจัยการผลิตที่สำคัญต่าง ๆ เข้าเป็น
 ของรัฐ เช่น กิจการธนาคารพาณิชย์ กิจการธนาคารโลก กิจการกาและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เป็นต้น
 นอกจากนี้ยังต้องลงเสรีมีในทุกอุตสาหกรรมต่าง ๆ มีโอกาสในการศึกษาให้เท่าเทียมกัน รัฐต้องใช้วิธีจัดวาง
 แผนจากส่วนกลางแต่ยังเคารพอธิปไตยของเสรีโลก รัฐต้องมีวิธแจกจ่ายปัจจัยการผลิตที่เป็นเจ้าของโดย
 การประสานงานการวางแผนส่วนกลางและกลไกแห่งราคา ประเภทที่ใช้ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมเสรีนี้
 ได้แก่ อังกฤษ สวีเดน เดนมาร์ก นอร์เวย์

ดูหน้า ๒๕ (สรุป)

๒. ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมแบบบังคับ (Authoritarian) หรือระบบคอมมิวนิสต์
 (Communism) ความคิดของ คาร์ล มาร์ก ซึ่งกล่าวมาข้างต้นว่ามีอิทธิพลแพร่ขยายกรอบทั่วไปในโลก
 แห่งสังคมนิยม มากี่ไหน - ทฤษฎีมูลค่าส่วนเกินซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของทฤษฎีเศรษฐกิจของมาร์ก
 (E. Stepanova อ้างจาก จิตร ภูมิศักดิ์, ๒๕๑๔) มูลค่าส่วนเกิน (Surplus value) ก็คือ
 รายได้ของชนชั้นกรรมาชีพในทุนนิยม ซึ่งเป็นแรงงานที่ไม่ได้รับการชดเชย เป็นแรงงานที่ไม่ได้ค่าที่ควรค่า

งานงานกินค่าจ้าง โดยนายทุนโดยมากจากการได้รับมูลค่าใด ๆ เป็นการแลกเปลี่ยน หรือการที่ทาส
ทำงานในไร่นาและไม่ได้ผลตอบแทนอะไรแก่แรงงานของเขาเลย นี่เป็นแรงงานที่สร้างผลผลิตส่วนเกินของ
ตัวงานที่ทาสกดขี่ข่มขี่ให้มันที่ผลิตได้ และตกไปเป็นของนายทุนคนเดียว หรือไพร่ทำงานสามวันในที่ดิน
ที่ขยดเป็นของคน อีกสามวันก็ทำงานในที่ดินของขุนนางศักดินา โดยมากจากผลตอบแทน เป็นการได้แรง
งานแก่ชนชั้นปกครองไปเปล่า ๆ (Ernest Hardol อ้างจาก ทวี พันธ์นิกร, ๒๕๔๘)

ผลที่เกิดจากมูลค่าส่วนเกินทำให้กรรมกรยอมมีอำนาจข้อย่อยลงไปเพราะได้รับค่าจ้างต่ำ
กว่าราคาค่าที่ขายได้ ทำให้สินค้าที่ผลิตออกมาขายไม่ล้นมือ ขณะเดียวกันก็มีการแข่งขันจากนายทุนโดยแกล
ละกันหวังกำไรสูงสุดจึงพยายามลดต้นทุนโดยนำเอาเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงานคน ทำให้กรรมกรว่างงาน
ความขัดแย้งระหว่างกรรมกรและนายทุนมีมากขึ้นเรื่อย จนในที่สุดกรรมกรจะถูกซื้อล้มล้างนายทุน (วนิดา
ชัยมงคล, ๒๕๔๘)

จึงนักคิดอีกกลุ่มหนึ่งที่มีแนวคิดในเรื่องสังคมนิยมแบบบังคับ (ทองเปลว ชลภูมิ, ๒๕๔๙)
ได้แก่ วิลเลียม กอดวิน (William Godwin) ปรูดอง (Proudhon) บาคุนิน (Bakounine)
และเจ้าชายโครโปตकिन (Kropotkin) ฯลฯ ซึ่งท่านเหล่านี้เห็นว่าสิทธิมนุษยแต่ละคนมีขึ้นอยู่ใน
บังคับของผู้อื่น การมีข้อบังคับ ข้อจำกัดต่าง ๆ เป็นเรื่องการให้อำนาจแก่บุคคลผู้ตั้งกฎข้อบังคับหรืออำนาจ
ที่ครอบงำกรรมสิทธิในทรัพย์สินเอกชนนั้น ควรยกเลิกอย่างเด็ดขาด อีกกลุ่มหนึ่งที่มีอิทธิพลมากเช่นลัทธิ
คอมมิวนิสต์ ซึ่งมีเลนิน (Lenin) เป็นต้นคิด เห็นควรให้รัฐจัดระเบียบสิ่งที่เกี่ยวกับผลิตกรรมทั้งหมดเป็น
แบบสังคมนิยม เครื่องมือในการผลิตต่าง ๆ เป็นของสาธารณะและการดำเนินงานต่าง ๆ ก็ให้กรรมกรเป็น
ผู้ควบคุม และให้รัฐจัดให้มีการวิภาษวิธีให้ชนชั้นขี้ข้ากับเจ้าของระยะเวลาที่ทำงานแต่ละคนได้ใช้ไปเพื่อ
การผลิตนั้นแล้วการประกอบการณ์

สรุปอีกสาระสำคัญของระบบเศรษฐกิจนี้ก็คือ ยกเลิกกรรมสิทธิ์ของเอกชนทั้งหมด (Abolition
Private Ownership) กรรมสิทธิ์ของเอกชนในเรื่องการอุตสาหกรรม ธนาคารต้องให้รัฐเป็นเจ้าของ
ทั้งหมด และเมื่อรัฐเป็นเจ้าของกิจการผลิตทั้งหมดแล้ว ก็จะเป็นผู้กำหนดการแจกจ่ายการผลิตโดยการวางแผน
เศรษฐกิจจากส่วนกลางเต็มที่ ตัวอย่างของประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจนี้คือ ประเทศโซเวียตรัสเซีย
และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

แนวคิดที่ว่าการจะเปลี่ยนแปลงจากสังคมทุนนิยมไปสู่สังคมนิยมในยุทธศาสตร์ทางการเมือง
เมือง ฝ่ายนี้เรียกกันว่า "ฝ่ายซ้าย" และฝ่ายที่เอาใจในสังคมและระเบียบปัจจุบันเรียกกันว่า "ฝ่ายขวา"

และในฝ่ายซ้ายเองก็มีการแบ่งออกเป็นกลุ่มปฏิวัติ (Revolutionaries) และกลุ่มปฏิรูป (Reformists) กลุ่มปฏิวัตินั้นเห็นว่าสามารถที่จะทำลายระเบียบที่เป็นอยู่ทั้งหมดได้ทันทีโดยวิธีรุนแรง และนำเอาระเบียบใหม่ทั้งหมดมาใช้โดยทันที ส่วนกลุ่มปฏิรูปนั้นเห็นว่าอาจจะค่อย ๆ ทำลายระเบียบที่เป็นอยู่ทีละน้อย ทีละขั้น ๆ ขณะเดียวกันก็นำเอาระเบียบใหม่เข้ามาแทนที่ส่วนที่ทำลายไป ในพรรคสังคมนิยมมักจะมีการโต้เถียงและขัดแย้งกันระหว่างสองกลุ่มนี้อย่างเด่นชัดราววันที่ ๒๐ มีนาคม การเจรจาระหว่างกลุ่มปฏิรูปกับกลุ่มปฏิวัติมักจะเปลี่ยนรูปไปตามสถานการณ์ การปฏิวัตินั้นเป็นความฝันเก่าแก่ของกลุ่มสังคมนิยมฝรั่งเศส และฝ่ายคอมมิวนิสต์ เขาจึงถือว่ากลุ่มปฏิรูปเป็นผู้ทรยศ คอยเผยแพร่ลัทธิปฏิรูปเป็นลัทธิที่ไม่ถูกต้อง เพราะการที่จะทำลายระเบียบเก่าทีละขั้น ๆ เป็นไปไม่ได้ วิธีปฏิรูปอาจจะสามารถเปลี่ยนแปลงบ้างจิปจ๋ว ๆ เท่านั้น แต่เมื่อเขาไปแตะต้องส่วนสำคัญหรือส่วนที่เป็นแกนของฝ่ายขวาแล้ว ฝ่ายขวาจะดำเนินด้วยวิธีรุนแรงทันที เพราะเป็นผู้กุมกำลังและอำนาจซึ่งจะมีชัยชนะในที่สุด (สมพงษ์ ฐนาก, ๒๕๑๕) โดยสรุปกล่าวได้ว่า ในทางทฤษฎีอย่างใดก็มีการใช้ยุทธศาสตร์อยู่ ๒ ประการ ในการที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมที่เป็นอยู่ก็คือ การปฏิรูปกับการปฏิวัติ และพรรคบางพรรคนิยมปฏิรูป จำนวนพรรคสังคมนิยมปฏิวัติ

ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมกับประเทศกำลังพัฒนา (ชาร์ล แอมเคอร์ตัน และคนอื่น ๆ อ้างจาก บัณฑิต ออนด้า, ๒๕๑๖)

ประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งที่เคยเป็นและไม่เคยเป็นอาณานิคมของชาติอื่นมาก่อนมีปัญหาร่วมกันในการเร่งรัดพัฒนาระบบเศรษฐกิจการ เมืองและสังคมให้พ้นจากสภาพความยากจนแร้นแค้นในการที่จะทำไปเป้าหมายแห่งการพัฒนาเป็นความจริงขึ้นมา ผู้นำทางการเมืองของประเทศเหล่านี้จะแสวงหาวิธีการที่จะนำไปสู่ความเจริญทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วที่สุด วิธีการและผลสำเร็จในการเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรมของรัสเซีย ได้ทำความระทึกใจให้กับผู้นำทางการเมืองเป็นจำนวนมาก ทำให้สังคมนิยมเป็นอุดมการณ์และระบบเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในประเทศกำลังพัฒนา ทั้งนี้เพราะ

๑. สังคมนิยมเป็นลัทธิเศรษฐกิจที่มุ่งในกฎระเบียบวินัยโดยอย่างเท่าเทียมกันมากที่สุดพยายามจัดหรือลดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนในนอยลง ลดการเอารัดเอาเปรียบของนายทุนหรือคนรวยที่มีต่อคนจน เพราะถ้ามลอบยในการซื้อหรือเอารัดเอาเปรียบยังคงอยู่ ความไม่สงบทางการเมืองย่อมเกิดขึ้น แต่สังคมนิยมทำให้เกิดความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจมากขึ้น เน้นถึงความต้องการช่วยเหลือผู้ยากไร้ให้มีฐานะดีขึ้น อันจะช่วยลดความไม่เท่าเทียมทางการเมืองทางหนึ่งได้

๒. สังคมนิยมเป็นลัทธิที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ซึ่งผู้นำในประเทศกำลังพัฒนาทั้ง

หลายทองการอย่างแรงกล้าที่จะหลุดพ้นจากความล่าช้า

๓. ความเชื่อว่างังคมนิยมช่วยพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าขึ้น เพราะสังคมนิยมทำให้จุดหมายของวิธีการพัฒนาเป็นเอกภาพเกี่ยวกับทั้งประเทศ มีการวางแผนพัฒนาที่แน่นอน มีการระดมทุนและการเสียสละของพลในชาติที่จะทำงานเพื่อความเจริญของรัฐ

๔. ในประเทศกำลังพัฒนา สถาบันทาง ๆ นอกเหนือไปจากสถาบันของรัฐยังไม่ได้รับการจัดระเบียบที่จะเป็นผู้นำในการสร้างความสำเร็จทางความเจริญทางความก้าวหน้าของประเทศ และไม่มีควมรับผิดชอบต่องังคมอย่างเพียงพอ ดังนั้นรัฐจึงควรจะเป็นตัวในการพัฒนาประเทศ เป็นผู้นำในการผลิตและระดมทุนเสียเอง และสังคมนิยมยังเน้นถึงความเสียสละของประชาชนเพื่อความเจริญของส่วนรวม เป็นกระบวนการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในขณะที่ ทุนนิยมกำลังถึงนโยบายของแต่ละบุคคลเป็นใหญ่

จากเหตุผลดังกล่าว สังคมนิยมจึงได้รับความนิยมในหลายประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งในเอเชีย ออฟริกา และลาตินอเมริกา แต่อย่างไรก็ตาม สังคมนิยมที่นำเข้ามาไว้ในประเทศเหล่านี้ก็ถูกดัดแปลงจนมีลักษณะบางประการที่แตกต่างออกไปจากยุโรป อันเป็นต้นกำเนิดดั้งเดิม เช่น อุดมการณ์สังคมนิยมแบบแอฟริกัน (African Socialism) ซึ่งเป็นผลจากการประชุมผู้นำแอฟริกัน เมื่อเดือนธันวาคม ๒๐๐๕ ที่เมืองกักการ หรือ Military Socialism ซึ่งผู้นำทางทหารเข้ามาบริหารประเทศเสียเองในตะวันออกกลางและซาอุดี หรือ The Democratic Left ในลาตินอเมริกา หรือ Buddhist Socialism ในพม่า เป็นต้น

ลัทธิสังคมนิยมในประเทศไทย

แนวความคิดเกี่ยวกับลัทธิสังคมนิยมที่เรามีส่วนในทางการเมืองเป็นครั้งแรก เข้าใจกันว่าเริ่มมีขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยเมื่อครั้งระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ หรือ ๒๔๗๕ เป็นยุคแรกที่เราแนวความคิดนี้มาเผยแพร่อย่างเป็นทางการ โดยการเผยแพร่ทางโรงเรียนและมหาวิทยาลัยแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ แต่ความนิยมดังกล่าวถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์และถูกนิยามว่ามีความผิดร้ายแรงถึงชีวิตถึงสังคมนิยมอย่างเปิดเผย นับว่าเป็นการเสี่ยงต่ออันตราย ซึ่งมักจะถูกเพ่งเล็งว่าเป็นฝ่ายซ้ายอันหมายถึงคอมมิวนิสต์ จนในที่สุดรัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เพื่อสกัดกั้นการเผยแพร่ลัทธินี้ แต่มีใจว่าความคิดเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมจะสูญหายไป เพียงแต่เรียกเป็นชื่ออื่น ๆ แทน (ระคม วงษ์แถม, ๒๕๖) การบริหารงานของอดีตรัฐบาลชุดก่อน ๆ นับแต่

หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นต้นมา ไม่เคยนำเอาหลักการโครงการรัฐธรรมนูญมาใช้ แม้ว่า
 รัฐบาลบางชุดได้นำหลักการขึ้นปฏิวัติการบางอย่างมาใช้บริหารประเทศ เช่น คำเนินกิจการสาธารณูปโภค
 ต่าง ๆ เสียเอง แต่โดยเหตุที่ไม่ได้ยึดหลักการที่จะให้สินค้าบริการนั้นเป็นสวัสดิการแก่ประชาชน หรือเพื่อ
 ทำลายการเอารัดเอาเปรียบในกรณีที่มีการผูกขาดตัดตอน รัฐจึงเข้าดำเนินการในรูปรัฐวิสาหกิจ โดยมุ่งที่
 จะแสวงหากำไรให้แก่รัฐ หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ในคณะรัฐบาลหรือพวกพ้อง ซึ่ง
 บางแห่งต้องประสบปัญหาการขาดทุน และก่อให้เกิดปัญหาการคอร์รัปชันเรื่อยมา นอกจากนี้การเก็บภาษี
 ทางตรง เช่น ภาษีเงินได้หรือภาษีทรัพย์สิน ก็ยังมีได้ดำเนินการอย่างจริงจัง รัฐยังคงพึ่งภาษีทางอ้อม เช่น
 ภาษีศุลกากร และภาษีการบริโภค ซึ่งมีผลสะท้อนไปยังผู้บริโภคที่มีรายได้น้อย คือ เขาต้องเสียภาษีในอัตรา
 ที่สูง เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้อันน้อยของเขาเอง ผลของความเสียเปรียบที่เกิดขึ้นจากภาวะการที่ทุจริต ขวไร่
 ขววนา และกรรมกร ก็คือการครองชีพที่ขัดสน ถึงจะมีอาชีพ แต่รายได้นั้นก็ไม่พอเพียงที่จะเลี้ยงตัวเองและ
 ครอบครัว นั่นหมายถึงคนส่วนใหญ่ของประเทศต้องยากจน คนกลุ่มน้อยที่เป็นเจ้าของทุนและที่ดิน ตลอดจน
 ข้าราชการและข้าราชการที่มอทธิพลทางการเมืองและไม่สุจริต กอบโกยเอาความมั่งคั่งในแผ่นดินเองและครอบครัว
 จากหยาดเหงื่อและแรงงานของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ดังนั้น หากไม่หาหนทางที่จะไ้ความยุติธรรม
 ทางเศรษฐกิจต่อผู้ยากจน และถูกเอารัดเอาเปรียบเพื่อให้เขาเหล่านั้นได้มีโอกาสสัมผัสความกินดีอยู่ดี
 มากขึ้นแล้ว การเรียกร้องขอความเป็นธรรมอาจรุนแรงขึ้น จนกลายเป็นการปฏิวัติทางระบบเศรษฐกิจ
 เป็นแน่แท้ (แด จิดกวีพิรุณ, ๒๕๑๗)

การเปลี่ยนแปลงเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ นั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงของผู้ที่อยู่ในขบวน
 การผลิตจริง ๆ ระบบเศรษฐกิจที่ควบคุมการเติบโตจึงมิได้ถูกกระทบกระเทือนมาก จึงกล่าวได้ว่าระบบเศรษฐกิจ
 ของไทย ปัจจุบันก็คือระบบเศรษฐกิจทุนนิยม หรือระบบเศรษฐกิจธุรกิจเอกชน (วนิดา ชัยมงคล, ๒๕๑๔)
 แต่รัฐบาลภายหลังวันที่ ๑๔ ตุลาคม เปิดโอกาสให้แกการแสวงหากำไรทางธุรกิจมากขึ้น การกล่าวถึงการ
 นำระบบสังคมนิยมเพื่อมาใช้ในประเทศไทยก็เริ่มแพร่หลายมากขึ้น และมีการชี้ให้เห็นว่าระบบ
 เศรษฐกิจปัจจุบันเป็นระบบที่เอารัดเอาเปรียบ แม้ระบบที่ชนชั้นปกครองร่วมกับนายทุน ใช้เป็นเครื่องมือ
 ในการกอบโกยผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง โดยการกดขี่ขูดรีดชนชั้นกรรมมาชีวะ และเป็นระบบเศรษฐกิจที่
 ทำให้ไทยคงสูญเสียเอกราชทางเศรษฐกิจแก่ชาวต่างชาติ ทำให้เราต้องผูกพันอยู่กับต่างชาติจนไม่
 สามารถที่จะมีอิสระในการตัดสินใจดำเนินนโยบายต่าง ๆ ที่เหมาะสมเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจของเรา
 ได้ ยิ่งเรียกร้องเหล่านี้ย่อมมีผลต่อการร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่ปัจจุบันบ้าง ทั้งพิจารณา
 ได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ใ้กำหนดเค้าโครงการจัดระบบเศรษฐกิจ

ของประเทศไทยเป็นแบบลัทธิผสม คือมีทั้งหลักเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมและหลักเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม (อาดิศักดิ์ วิทยากร, ๒๕๑๘) นอกจากนี้บรรดาพรรคการเมืองต่าง ๆ แทบทุกพรรคมีนโยบายเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมกันทั้งนั้น อ่อนบางแกบาง เพราะเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า สภาพปัญหาบ้านเมืองไทยทุกวันนี้ ปัญหาเศรษฐกิจนั้นจะต้องแก้ด้วยวิธีการที่เรียกว่าระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม (อินสอน บัวเขียว, ๒๕๑๘)

อย่างไรก็ตาม มีผู้ให้ความเห็นว่าแนวทางในการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจของไทยมีแนวทางที่จะเป็นไปอยู่ ๓ แนว คือ (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, ๒๕๑๙)

๑. ระบบศักดินาพัฒนาทุนคงอยู่ต่อไป
๒. เกิดการปฏิวัติภายในประเทศอีกครั้งหนึ่ง และเกิดการเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจเป็นระบบคอมมิวนิสต์
๓. เกิดการเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจโดยสันติวิธีเป็นสังคมนิยมเสรี

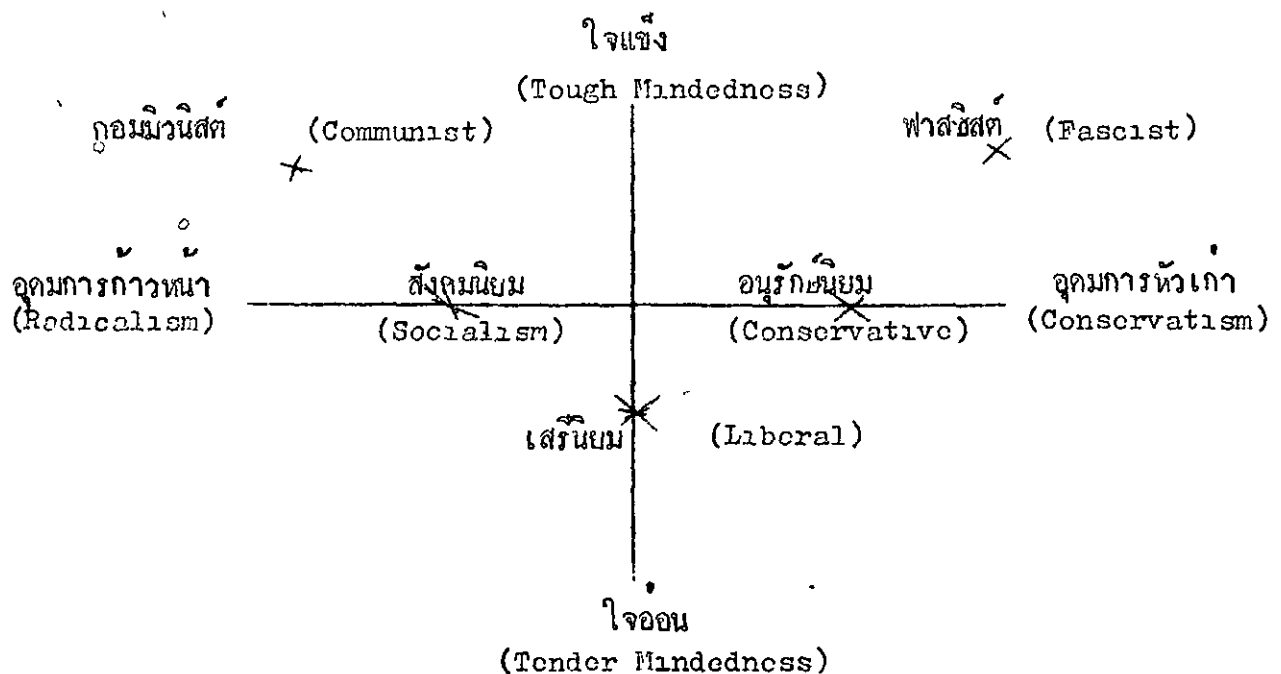
ในการอภิปรายเรื่องโฉมหน้าทางการเมืองไทยในอนาคต เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กล่าวว่า "ระบบเศรษฐกิจของไทยในขณะนี้ เป็นระบบกอบโกย กันมั่งมีโดยเอาโดยเอา คนจนไม่ได้รับการเหลียวแลเท่าที่ควร ควรมีการปฏิรูปที่ดินอย่างจริงจัง เสียที แต่ที่แน่นอน ประชาชนไม่ต้องการความบะระระตาย ไม่ต้องการเผด็จการทั้งซ้ายและขวา ไม่ต้องการใช้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ให้อำนาจแบบมือโง่เขลา เอาใจสาวเอา" นับแต่รัฐบาลชุด ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ขึ้นปกครองประเทศ ก็มีนโยบายมุ่งช่วยประชาชนที่ยากจนและรายได้น้อย แต่การช่วยเหลือดูเหมือนจะพาไปเพื่อหาเสียงมากกว่าอย่างอื่น เพราะถ้ารัฐบาลยังไม่รู้พื้นฐานบางอย่างในวงราชการที่เสื่อมโทรมเน่าเฟะ การช่วยเหลือก็แทบจะไร้ความหมายทีเดียว ดังตัวอย่างเช่นการปฏิรูปที่ดินซึ่งประกาศใจเป็นพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๑๘ แต่ในงบประมาณประจำปี ๒๕๑๙ รัฐบาลตั้งงบประมาณแผ่นดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินไว้เพียง ๔๖ ล้านบาทเท่านั้น (ประชาชาติ, ๒๕๑๘) อย่างไรก็ตามประชาชนชาวไทยยังโชคดีที่ระบมหากษัตริย์ทรงมีระบมหากษัตริย์คุณเป็นล้นพ้น ทรงเป็นมุกดอมรกใน ประเทศไทยที่มาจากที่ดินของทรัพย์สินส่วน ระบมหากษัตริย์และทรัพย์สินส่วนตัวพระองค์ โดยไม่หวังผลตอบแทนถึง ๕๐,๐๐๐ ไร่ เพื่อเกษตรกร สำหรับเป็นพื้นฐานในการปฏิรูปที่ดิน

สรุปได้ว่า หลังวันที่ ๑๔ ตุลาคม แนวโน้มที่จะก่อให้เกิดระบบสังคมนิยมขึ้นในเมืองไทย สกปรกแจ่มใสขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะอยู่ในรูปค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไป (ปฏิรูป) หรือเปลี่ยนอย่างฉับพลัน (ปฏิวัติ) เงื่อนไขที่สำคัญก็คือ ประชาชนทั้งประเทศนั้นเองที่เห็นว่าการเป็นไปในรูปใด

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมทางเศรษฐกิจมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมากกับพฤติกรรมทางการเมือง นักวิชาการจำนวนมากยอมรับความสำคัญของความเจริญทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อระบบการเมืองของแต่ละสังคมเป็นอย่างยิ่ง (ณรงค์ สันติศักดิ์, ๒๕๑๔) นอกจากนี้กิจกรรมทางเศรษฐกิจจะส่งผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์โดยตรงและทันทีทันใด ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจและการเมืองจึงเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ออก การวิภาคทฤษฎีทางเศรษฐกิจในสังคม มีผลกระทบต่อทางการเมือง และการใช้อำนาจทางการเมืองก็มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของกระบวนการทางเศรษฐกิจ (ทรงศักดิ์ สิงหาค, ๒๕๑๔) โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมได้ชื่อว่าเป็นเรื่องของเศรษฐกิจการเมือง (Political Economy) ดังนั้น ในการทบทวนวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงนำเอาเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวกับทัศนคติทางการเมืองบางส่วนมาเสนอไว้เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานการวิจัย

ในความคิดของบุคคลโดยทั่วไปจะเข้าใจความเป็น "ซ้าย" และ "ขวา" ว่าเรียงลำดับในแนวเส้นตรง แต่จากการวิจัยศึกษาลักษณะทางการเมืองทั้งซ้ายและขวาของ เอช.เจ.ไอเซนค (H.J. Eysenk, 1972) นักสังคมจิตวิทยา ชาวอังกฤษ ซึ่งได้ใช้การศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ๕ กลุ่ม คือ พวกนิยมนิยมคอมมิวนิสต์ พวกนิยมสังคมนิยม พวกเสรีนิยม พวกอนุรักษนิยม และพวกนิยมฟาสซิสต์ (คือวิธีการปกครองอย่างเผด็จการแต่ไม่ยุ่งเกี่ยวเรื่องเศรษฐกิจเหมือนคอมมิวนิสต์) พบว่า ลักษณะทางการเมืองของนักศึกษาทั้ง ๕ กลุ่ม อยู่ในลักษณะรูปเกือกม้า (ดังภาพ)

ไอแซค ใช้วิธีวิเคราะห์โดยวิธีทางคณิตศาสตร์แบบ *Analyses factorielles* ในลักษณะทางความคิดและบุคลิกภาพของนักโทษทั้ง ๕ กลุ่ม พบว่า

๑. พวกนิยมคอมมิวนิสต์มีลักษณะทางความคิดที่รุนแรงก้าวร้าวและมีบุคลิกภาพก้าวร้าวสูง ใจแข็ง และเป็นพวกเก็บงำ (Covert)
๒. พวกนิยมสังคมนิยมมีลักษณะทางความคิดที่รุนแรงแต่ไม่มากเท่าพวกนิยมคอมมิวนิสต์ และมีบุคลิกภาพที่เป็นพวกที่อยู่กึ่ง ๆ ระหว่างความแข็งกับความอ่อน
๓. พวกนิยมเสรีนิยม มีลักษณะทางความคิดที่กว้าง ๆ ค่อนข้างใช้วิธีประนีประนอม จึงมีบุคลิกภาพอ่อนกว่าทุกกลุ่ม
๔. พวกนิยมอนุรักษนิยม มีลักษณะทางความคิดที่ชอบยึดวิธีการปฏิบัติเก่า ๆ และมีบุคลิกภาพที่ค่อนข้างอ่อน ถือว่าไม่นิยมมาตรการรุนแรงเร็วเด็ดขาด
๕. พวกนิยมชาลิสต์ มีลักษณะทางความคิดที่รุนแรงและหัวเก่า นิยมใช้มาตรการเด็ดขาดรุนแรง และมีบุคลิกภาพที่ก้าวร้าวสูงพอ ๆ กับพวกนิยมคอมมิวนิสต์ แต่มีลักษณะเปิดเผย (Overt) มากกว่า

ในค่านวาระทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองและเศรษฐกิจของคนนั้น จากการสำรวจพฤติกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในอเมริกา ในช่วงการรณรงค์เลือกตั้งแบบต่าง ๆ และผลการเลือกตั้งที่พรรคการเมืองเหล่านั้นได้รับของเซมัวร์ เอ็ม ลิเบต (Samuel M. Lipset, 1956) พบว่า กลุ่มบุคคลที่นิยมชาลิสต์นั้นมักเป็นบุคคลที่มีรายได้น้อย เพราะนโยบายของฝ่ายซ้ายส่วนมากมุ่งจะยกระดับมาตรฐานการครองชีพของผู้มีรายได้น้อยให้สำคัญ และการเปลี่ยนแปลงก็มุ่งจะหาเสียงกับกลุ่มนี้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะพรรคการเมืองฝ่ายซ้ายเชื่อว่าบุคคลที่มีรายได้น้อยมักมีความคับแค้นใจ หรือมีความไม่พอใจต่อสภาพสังคมต่าง ๆ มาก จึงเอื้ออำนวยให้บุคคลที่มีรายได้น้อยนิยมพรรคการเมืองฝ่ายซ้ายมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ก็เพราะว่า

๑. ความต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น ความต้องการเพิ่มความเป็นอยู่อย่างใกล้ชิดกับความอยากรับรู้มากขึ้น อย่างไรก็ดี ความว่างงานหรือความฉ้อฉลที่ถูกกล่าวหาว่าควรจะเป็นก็ล้วนมีความสำคัญทั้งสิ้น
๒. ความต้องการมีงานทำที่มั่นคงพอใจ งานนั้นจะต้องเปิดโอกาสที่จะควบคุมตนเอง ได้ แยกออกและมีอิสระเหนืออำนาจควบคุมที่ปราศจากเขา ควบคุม
๓. ความต้องการมีสถานะทางสังคม ได้รับการยอมรับนับถือจากสังคม มีอิสระจากการแบ่งแยกชนชั้นทางสังคม

ในด้านพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อการเมือง จากการรวบรวมผลงานการวิจัย เพื่อพัฒนา
การทางการเมืองของเด็กจนถึงผู้ใหญ่ของ โรเบิร์ต ดี. เฮสส์ และ จูดีธ วี. ทอร์เนย์ (Robert D.
Hess and Judith V. Torney, 1967) พบว่า โดยทั่ว ๆ ไป ผู้ชายจะมีความรู้และสนใจทาง
การเมืองมากกว่าผู้หญิง ดังเช่น

- ในเวลาเข้าร่วมประชุมทางการเมือง ชายจะแสดงความคิดเห็นทางการเมือง
มากกว่าหญิง (Coatrick, 1951)
- ชายจะมีการแข่งขันทางการเมืองและมีกิจกรรมทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพ
มากกว่าหญิง (Campbell, 1960)
- หญิงจะสนใจข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งน้อยกว่าชาย และหญิง
จะไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งไม่บ่อยเท่าชาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะพบมากในพวก
ระดับการศึกษาต่ำ (Berkon, 1954)

สำหรับในประเทศไทย ผลการสำรวจทัศนคติต่อการเมืองไทยแบ่งออกได้กับการ
ศึกษาจากต่างประเทศ กล่าวคือ ชายจะมีทัศนคติทางการเมืองมากกว่าหญิง ดังเช่น

- ๑ - การสำรวจทัศนคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่อการเมือง (อุเทน บุญญะ,
๒๕๑๒) และการสำรวจทัศนคติของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต่อ
การเมือง (วีณา ขจรศิลป์, ๒๕๑๓) พบผลตรงกันว่า ชายจะมีทัศนคติต่อการ
เมืองดีกว่าหญิง
- ๒ - การสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๔ พบว่าชายมีทัศนคติทางการเมือง
เมืองและสนใจเข้าทางการเมืองอภิปรายทางการเมืองและเศรษฐกิจมากกว่าหญิง
- ๓ - การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ทางการเมืองกับการสื่อสาร (อภาพ วิทโกวิท และ
สวัสดิ์ กฤตราชพันธ์, ๒๕๑๑) พบว่า ชายรู้จัก เข้าใจ และมีส่วนร่วมทางการเมือง
มากกว่าหญิง
- ๔ - การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมการเมือง (วงษ์ เดิมโกล, ๒๕๑๔) พบว่า ชายมี
ความรู้ ความกระตือรือร้น และความสนใจทางการเมืองมากกว่าหญิง

คณะวิจัย คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการศึกษารวบรวมเรื่องทัศนคติของ
ชาวเชียงใหม่ต่อแนวคิดสังคมนิยม โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจักษ์ น. บางช้าง เป็นผู้ดำเนินการระหว่าง

เดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม ๒๕๔๘ โดยใช้วิธีสัมภาษณ์คนในอาชีพต่าง ๆ ๖ ประเภท คือ ข้าราชการ ข้าราชการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เจ้าของธุรกิจเอกชน ลูกจ้าง และพนักงาน กรรมการของธุรกิจเอกชน พ่อค้าและแม่ค้าตามเร จำนวน ๒๕ คน พบว่า ประชาชนชาวเชียงใหม่ร้อยละ ๗๓.๓๘ เข้าใจว่าในปัจจุบันประเทศไทยปกครองในระบบประชาธิปไตย มีเพียง ๗.๙๖ % เท่านั้นที่เข้าใจว่าปกครองในระบบสังคมนิยม แต่เมื่อถามถึงระบบเศรษฐกิจมีเพียงร้อยละ ๓๖.๕๒ เท่านั้นที่เห็นว่าระบบทุนนิยม และมีคนถึงร้อยละ ๔๑.๐๘ ที่คิดว่าเป็นระบบผสมระหว่างทุนนิยมกับสังคมนิยม ผู้ตอบร้อยละ ๔๕.๔๘ เข้าใจว่าการที่รัฐเข้าดำเนินการทางการเมืองที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ๆ อยู่ในความหมายของสังคมนิยมแล้ว จำนวนผู้ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมนิยมมีร้อยละ ๒๙.๒๗ ในขณะที่ผู้ที่ต้องการระบบทุนนิยมมีร้อยละ ๗.๒๐ เหตุผลที่ต้องการให้ประเทศไทยเป็นระบบสังคมนิยม ผู้ตอบร้อยละ ๓๓.๔๖ เห็นว่าเพื่อความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ส่วนเหตุผลอื่น ๆ ที่สำคัญคือ เพื่อลดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน (๑๘.๔๖ %) เพื่อจัดการเอาโรคเอาเปรียบของนายทุน (๑๕.๓๘ %) เพื่อไม่มีความเสื่อมถอยทางการเมืองและเศรษฐกิจ (๑๕.๐๐ %) แสดงว่าผู้ตอบต้องการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบสังคมนิยมเพราะไม่พอใจทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจเป็นสำคัญ และตอบคำถามที่ว่า หากประเทศไทยเป็นระบบสังคมนิยม ผู้ตอบเกือบครึ่งหนึ่ง (๔๕.๕๓ %) เห็นว่าคนไทยควรมีสถานะทางสังคมเท่าเทียมกัน ส่วนอีก ๓๖.๖๑ % เห็นว่าควรมีการแบ่งแยกชนชั้นด้วยสมบัติคือไป และด้านเศรษฐกิจ/อนาคตมี ๖๖.๙๒ % เห็นว่าคนไทยทุกคนควรทำงานตามความสามารถของแต่ละคน และได้รับรายได้ตามค่าของความสามารถ ในด้านจิตสำนึกผู้ตอบยอมรับว่าควรมีการแก้ไขให้เท่าเทียมกับผู้ชาย เพื่อให้สอดคล้องกับทฤษฎีประชาธิปไตย

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำการวิจัยเมื่อต้นปี ๒๕๔๘ เรื่องทัศนคติของคนไทยที่มีต่อจีนและญี่ปุ่น ซึ่งในที่นี้จะเสนอเพียงผลการวิจัยทัศนคติของคนไทยที่มีต่อจีนซึ่งเป็นประเทศสังคมนิยมที่สำคัญประเทศหนึ่งในโลก คณะวิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจากจำนวนคนไทยที่ระบอบอาเซียนต่าง ๆ ๗ ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ เกษตรกร กรรมการ ผู้ประกอบการค้าและบริการเอกชน ข้าราชการและพนักงาน วิชาการศึกษา ผู้ใช้วิชาชีพ ทหาร ตำรวจ และนักเรียน นิสิต นักศึกษา จำนวน ๑,๘๘๕ คน เมื่อระดับความรู้สึกของคนไทยเกี่ยวกับจีนน้อยมาก อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่าง ๘๘.๙ % ทราบว่าจีนปกครองในระบบสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ และพบว่าผู้นำจีนมีความสนใจกับผู้นำจีนศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องจีนพอสมควร ๖๖.๖๑ % มีความรู้ที่กว้างขวาง ผู้มีอายุน้อยกว่ามีความรู้ที่กว้างขวางกว่า และผู้มีการศึกษามากกว่ารู้เรื่องจีนดีกว่าผู้มีการศึกษาต่ำ เมื่อแยกพิจารณาตามอาชีพปรากฏว่า เกษตรกรมีความรู้เรื่องจีนน้อยที่สุด และผู้ใช้วิชาชีพ

(ครู แพทย์ พยาบาล หนายความ ฯลฯ) มีความรู้เกี่ยวกับจีนดีที่สุด คำศัพท์ภาษาของคนไทยเกี่ยวกับคนจีน เราเห็นว่าผู้นำนักศึกษามีไม่กี่คนจีนมา ผู้นำมีมติขานแนวกระแวง "กั๊วเก๋น" อยู่ไปเรื่อย ๆ นวชนกวัยคกฉวีเฒากกว่า ๒ กลุ่มแรก หญิงมองจีนในแง่ร้ายมากกว่าชาย คนยังมีการศึกษาต่ำยังเกลียดกลัวจีนมาก นักเรียน นิดี นักศึกษาทั่วไปที่มีใช้ระดับผู้นำมองจีนในแง่ร้าย ข้าราชการ (ทหาร ตำรวจ วรือนักงานวิสาหกิจ) เกษตรกรและกรรมกร มีผู้เป็นมิตรค่อนข้างน้อยมาก ความแตกต่างในระดับอายุไม่ทำให้ทัศนคติของกลุ่มต่างแตกต่างกัน

จากรายงานการวิจัยของสาขาวิชาเรื่องทัศนคติของคนไทยต่อการเมือง (กระมล ทองธรรมชาติ, ๒๕๑๑) โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ๔,๐๐๐ คน แบ่งเป็น ๕ กลุ่ม ข้าราชการ ครู เกษตร ผู้รับจ้าง การขาย พบว่า โดยทั่วไปคนไทยไม่สนใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง แต่มีความรู้ในรัฐธรรมนูญของพรรคการเมืองน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ ภาคอีสานเป็นกลุ่มที่มีความรู้และสนใจทางการเมืองระดับสูง และเป็นกลุ่มที่มีปัญหาต่าง ๆ มากที่สุด โดยเฉพาะหญิงในภาคอีสานจะมีความรุนแรงและสนใจทางการเมือง คนในภาคกลางสนใจและมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากที่สุด ส่วนในกรุงเทพฯ ปรากฏว่า ชายในกรุงเทพฯ ๗ สมาชิกการเมืองมากที่สุด (๔๙.๕ %) แต่หญิงไม่ค่อยสนใจการเมือง (๔๔.๓ %) โดยรูปคนในกรุงเทพฯ เป็นกลุ่มที่สนใจทางการเมืองมากที่สุด ทางภาคใต้คนมีความสนใจในการเมืองพอสมควร แต่คนในภาคเหนือสนใจทางการเมืองน้อยที่สุด บอกว่ากันว่า ท่านต้องการ "กั๊วเก๋น" พังงั๊วคัมฉะจันนังอย่างไร โดยทั่วไปบอกว่าต้องการให้แก้ไข ทัศนคติคนกรุงเทพฯ คัดค้านและมีฐานะร่ำรวยขึ้นของข้าราชการ คนที่อยู่ภาคอีสานมีทัศนคติว่าอยากได้รัฐบาลทำให้ประชาชนอยู่กินดีและมีทัศนคติว่า การเมืองเป็นเรื่องของประชาชนมากที่สุด โดยสรุปรวมทุกกลุ่มปรากฏว่า นายกรัฐมนตรีและการค้าและเสรี ภูมิภาคมากกว่าหญิง

จากการสำรวจของบริษัทยาต้าแมต กอ มีจะมีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๑๔ เกี่ยวกับความสนใจของประชาชนกรุงเทพฯ ๗ พรรคการเมืองต่าง ๆ โดยจำแนกเป็น ชาย วัย และ และ พบว่าพรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทยจะได้รับความนิยมในหมู่ผู้อยู่ระหว่าง ๒๐ - ๒๕ ปี และคะแนนของพรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทยจะขึ้นในอาชีพ ลูกจ้าง กรรมกร และนักศึกษา ชายมีความนิยมต่อพรรคนี้มากกว่าหญิงเล็กน้อย

จากการสำรวจทัศนคติของกลุ่มชนต่าง ๆ ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่พรรคการเมือง และสังคม (มัตติกา ชูณะเวทย์ และเพื่อน ๆ , ๒๕๑๓) พบว่าในทัศนคติต่อการเมือง

นักศึกษาอยากให้การปกครองเป็นแบบสังคมนิยม เพราะคิดว่ากำลังเป็นส่วนรวมเป็นส่วนเดียว รัฐบาลควรยกเอา
การปกครองระบอบนี้มาใช้ เพราะรัฐบาลปัจจุบันการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ความสงบ
ภายในประเทศ การปฏิรูปที่ดิน และการประกันสังคม

ผู้วิจัย ฉันทิธร ณีตย์ ทำการสำรวจทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน ๒๐๐ คน เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๑๔ พบว่า ราชบัณฑิตยสถานว่าถูกต้อง
ตามตำราที่ตนคิดว่าถูกต้องกว่านั้น นักศึกษาจำนวนมากถือว่าทัศนคติที่ตนศึกษานี้ถูกต้องกว่า

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมด พอสรุปได้ว่า บุคคลที่นิยมแนวคิดทางสังคมนิยมนี้โดยส่วน
มากจะมีอายุเพียงอยู่ในวัยหนุ่มสาว จึงทำให้อุดมการณ์ที่รุนแรงก้าวหน้าและค่อนข้างไปในทางก้าวร้าว ราชจะ
สนใจ เข้าใจ และเข้าใจทัศนคติในเรื่องนี้ดีกว่าคนอื่น และเนื่องจากพรรคการเมืองแนวสังคมนิยมมุ่งเน้นหนักใน
การหาเสียงไปยังกลุ่มผู้ร่ำรวยใจดำ และเป็นนโยบายที่อาศัยในการที่จะลดช่องว่างระหว่างความมั่งคั่งกับความจน
จึงทำให้บุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำนิยมแนวคิดทางสังคมนิยมมากกว่าบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ

สมมติฐานในการวิจัย

๑. ความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมและทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมีความสัมพันธ์กันทางบวก
๒. เยาวชนชายมีความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมดีกว่าเยาวชนหญิง
๓. เยาวชนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมากกว่าเยาวชนที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสัปดาห์แรก และสัปดาห์สอง
๔. เยาวชนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยและในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสัปดาห์แรกและสัปดาห์สอง มีความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมแตกต่างกัน
๕. เยาวชนที่พำนักอยู่ในภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ มีความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมแตกต่างกัน
๖. เยาวชนที่พำนักอยู่ในภาคอีสาน มีทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมดีกว่าเยาวชนในภาคกลาง ภาคใต้ และภาคเหนือ ทางลุ่มน้ำ
๗. เยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีความรู้และทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมดีกว่าเยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง

เบื้องหลังการทักสมมติฐาน

๑. บุคคลใดก็ตามจะมีทัศนคติที่แท้จริงถูกมองว่า เป็นสิ่งใดนั้นเป็นเรื่องธรรมดาที่บุคคลนั้นจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในสิ่งนั้นอย่างถูกต้องเสียก่อน ในเรื่องนี้ทางจิตวิทยาพัฒนาการกล่าวว่า ขั้นตอนที่บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติก็คือ บุคคลนั้นจะต้องมีความเข้าใจก่อน เรื่องนั้นเสียก่อน เพราะเมื่อสนใจเข้าใจจะทำให้เกิดการยอมรับและมีแนวโน้มที่จะเชื่อว่า เรื่องนั้น บุคคลมีแนวโน้มที่จะเชื่อว่า เรื่องที่ตนสนใจและเห็นด้วยกับเรื่องนั้น ๆ อยู่แล้ว (ตรงเจ็ลล์ วันซุนนาวัน, ๒๕๔๘) ดังนั้น คนที่มีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องสังคมนิยมก็จะเข้าหาข่าว เรื่องราวของสังคมนิยมมากกว่าคนที่ไม่สนใจ เมื่อสนใจและเข้าหามากก็จะทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องสังคมนิยมมากขึ้น จึงกล่าวได้ว่าความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมกับทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมีความสัมพันธ์กันทางบวก

๒. จากเอกสารการวิจัยจากต่างประเทศและของประเทศไทยเองที่ผ่านไปแล้ว ผู้วิจัยจึงเชื่อว่าเยาวชนชายจะมีความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมดีกว่าเยาวชนหญิง

๓. ระดับการศึกษาที่ต่างกันย่อมมีอิทธิพลทำให้บุคคลได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้มากกว่ากัน จากการเก็บมาเรื่องทัศนคติต่อสังคมของ เฮช เจ ไอเซนค (H.J. Eysenk, 1954) พบว่าในกลุ่มตัวอย่าง ๒๕๐ คน ผู้ที่ระบุว่าคุณสนใจในเรื่องเกี่ยวกับสังคมนิยมเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย ๑๔๔ คน และเป็นผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมหาวิทยาลัย ๑๐๖ คน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคิดว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยจะมีความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมากกว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ

๔. ริชาร์ด เซนเตอร์ (Richard Centers อ้างจาก H.J. Eysenk, 1972) ได้ทำการสำรวจทัศนคติของชาวอเมริกันต่อการเมืองภายใต้สงครามโลกครั้งที่สอง และได้สรุปออกมาเป็นทฤษฎีว่า "สถานภาพและบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคลมีส่วนกำหนดทัศนคติ การนิยม ความสนใจ ส่วนบุคคลควรมีประสบการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจ" ดังนั้นแล้วเยาวชนที่มาจากอยู่ในระดับต่างกัน จึงควรต้องมีการเรียนรู้ต่างกันด้วย จึงเป็นไปได้ที่ทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจะแตกต่างกัน

๕. จากผลการสำรวจทัศนคติต่อการเมืองของคณะ ทศ (กรมศ. กองบรรณาธิการ, ๒๕๐๑) ที่กล่าวไว้แล้ว โฉมที่นำเสนอว่า คนในภาคกลางสนใจการเมืองมากที่สุด คนภาคอีสานสนใจการเมืองในระดับสูง คนภาคใต้สนใจการเมืองระดับประมาณ และคนภาคเหนือไม่ค่อยสนใจทางการเมือง ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่าในเรื่องความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม คนที่มีพื้นที่อยู่ในภาคต่าง ๆ จะมีความรู้แตกต่างกัน

๖. จากผลการเลือกตั้งเมื่อต้นปี ๒๕๑๔ ปรากฏว่าภาคอีสานมีผู้แทนราษฎรจากกลุ่มเป็นกลาง และกลุ่มสังคมนิยมมากเป็นพิเศษ กล่าวคือ ถึงกว่า ๓๐ % และส่วนใหญ่ผู้แทนราษฎรใน ๓ กลุ่มนี้จะได้รับเลือกไปภาคอีสาน อันได้แก่ พรรคแนวร่วมสังคมนิยมได้รับเลือกมาจากภาคอีสาน ๑๐๐ % พรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทยได้รับเลือก ๙๓.๕ % และพรรคกิจใหม่ได้รับเลือก ๕๕.๓ % (รายงานข่าวสภายุโรปแห่งชาติ, ๒๕๑๔) อีกประการหนึ่งก็คือ ความชอบของชนในภาคอีสานที่อาศัยอยู่ก็คือ สภาพการตกต่ำทางเศรษฐกิจอย่างกว้างขวางอันมีผลลงไม่หมดบูรณ์ หรือยากจน เช่น แร่ธาตุมีน้อย ประชากรหนาแน่นและเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็ว รายได้ โดยหัวของประชากรน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรในภาคอื่น ๆ (Frank C. Downing, 1975 อ้างจาก นิตยสาร รมิตนันท, ๒๕๑๔) จึงทำให้พรรคการเมืองของไทยที่นิยมแนวสังคมนิยมมาเสียงและลงเลือกตั้งในภาคอีสานมากกว่าภาคอื่น ๆ มาตั้งแต่เริ่มมีการเลือกตั้งในประเทศไทย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับผลการศึกษาของแฮมมัวร์ เอ็ม ลิบเชท ที่อ้างแล้ว นอกจากนี้จากการสำรวจของสุวัจน์ ลิปตพัลลภ (๒๕๑๔) ก็พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคอีสานมีทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมดีกว่านักศึกษาที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคกลาง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเชื่อว่า เยาวชนที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคอีสานจะมีทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมดีกว่าเยาวชนที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคกลางและภาคอื่น ๆ

๗. จากผลการวิเคราะห์กิจกรรมทางการเมืองของแฮมมัวร์ เอ็ม ลิบเชท ที่กล่าวแล้ว และจากการสำรวจทัศนคติของนิสิตต่อการเมือง (เปียร์เลา วังเกษมย์พานิช และคนอื่น ๆ, ๒๕๑๙) พบว่า บุคคลฐานะดีมีความกระตือรือร้นทางการเมืองน้อยกว่าบุคคลฐานะต่ำ และการสำรวจของสุวัจน์ ลิปตพัลลภ (๒๕๑๔) ที่เสนอไว้แล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงเชื่อว่า เยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีความรู้สึกและทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมดีกว่าเยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง

บทที่ ๒

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเพื่อทดสอบสมมติฐานดังกล่าวในบทที่ ๑ เป็นเยาวชนชายและหญิงที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยและโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ ในกรุงเทพมหานคร ระหว่างปีการศึกษา ๒๕๑๔ รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๒๙๕ คน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๑ กลุ่มตัวอย่าง แยกตามสถานศึกษาและเพศ

สถานศึกษา	ชาย	หญิง	รวม
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๒	๒๘	๕๐
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๑๓	๓๗	๕๐
โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม	๒๘	๒๒	๕๐
โรงเรียนวัดวิมุตยาราม	๒๘	๒๒	๕๐
วิทยาลัยช่างกลพระนครเหนือ	๕๓	—	๕๓
วิทยาลัยจักร สงครามารด	๑๑	๓๑	๔๒
รวม	๑๔๑	๑๕๔	๒๙๕

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

๑. แบบสอบถามเรื่องเจตคติ เป็นการถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบเกี่ยวกับเพศ ระดับชั้นเรียน ชั้นปี อายุ ชื่อสถานศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว โดยให้ผู้ตอบกาเครื่องหมาย / หรือเติมข้อความให้ตรงกับความเป็นจริง แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

๒. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเองโดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้—

ก. โดยอาศัยการอ่านทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ จากหนังสือ และจากการค้นคว้างาน

- การวิจัยที่เกี่ยวข้องของและเอกสารต่าง ๆ

ข. อาศัยการสร้างเหตุการณ์วิกฤต (Critical Incident Technique)

โดยสนทนากับผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับระบบสังคมนิยม

ค. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบเพื่อออกข้อคำถามและตัวลวงให้ครอบคลุมข้อข้อที่ ๒ ด้าน (คือ ด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า) จากหนังสือเทคนิคการวัดผลต่าง ๆ

ง. นำความรู้ที่ได้จากข้อ ก. ข. และ ค. มาสร้างแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

๓. แบบสอบถามทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของสุวสัน ลิขิตธรรมนิศย์ และสร้างเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง โดยมีขบวนการสร้างโดยอาศัยการอ่านและการสร้างเหตุการณ์วิกฤต ดังเช่น ข้อ ๒ และศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามวัดทัศนคติจากหนังสือและตำรา

๔. การดำเนินการสอบ

ดำเนินการทดสอบกับเยาวชนชายหญิงที่กำลังศึกษาในระดับต่ำกว่ากันที่แต่ละแห่ง แต่ละแห่งไว้ทดสอบพร้อมกันทั้งชั้น (Group - Test) โดยแจกแบบทดสอบและแบบสอบถามให้พร้อมกัน กำหนดให้ผู้ตอบทำข้อสอบความรู้ก่อนและทัศนคติที่แจ้ง ทุกแห่งผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

คุณภาพของแบบทดสอบและแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบและแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปลองทดสอบกับนักศึกษาวิทยาลัยการกำจำนวน ๑๐๐ คน และนำมาตรวจให้คะแนนวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบและแบบสอบถามตามวิธีการดังนี้

๑. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม กำหนดให้ผู้ตอบตอบตามความรู้ที่ได้เคยประสบมาเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม โดยให้ผู้ตอบพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่าข้อใดถูกต้องที่สุด แล้วจึงทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบข้อที่คิดว่าถูกต้องที่สุด ดังตัวอย่าง

(๑) ปัจจัยการผลิตที่สำคัญยิ่งในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม คือ

ก. ทุน

ค. แรงงาน

ข. ทดิน

ง. ผู้ประกอบการ

แล้วแล้วผู้วิจัยนำกระดามคำกอบมาตรวจให้คะแนน โดยตอบถูกได้ ๑ คะแนน และตอบผิดได้ ๐ คะแนน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ดังนี้.-

ก. วิเคราะห์แบบทดสอบเป็นรายข้อ (Item Analysis) นามองา
หากอ่านจำแนก
และความยากง่ายรายข้อด้วยเทคนิค ๒๗ % แล้วเปิดตารางสำเร็จรูปของแฟน (Fan, 1952) เพื่ออ่านค่า
ง่ายจำแนกรายข้อ และจากความยากง่ายรายข้อ คัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกสูง จากความยากง่ายปานกลาง
ไว้เป็นข้อรอบที่แท้จริงต่อไป

ข. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) ผู้วิจัยใช้วิธีหาค่าความ
เชื่อมั่นของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น โดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) สูตร ๒๐
ได้ผลค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.7955

ค. การหาค่าความเที่ยงตรง แบ่งออกเป็น ๒ วิธี คือ

- ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยใช้วิธีหาค่าความ
คุณลักษณะความรู้ทางสังคมนิยม ๓ ด้าน ทำการตัดสินว่าคำถาม กว้าง และตัวเฉลย
ของแบบทดสอบ ถือเกณฑ์การให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญและปรับเรียงแก้ไขตาม
- ความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ผู้วิจัยใช้วิธีหาค่าความ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำการให้เรียนวิชาเศรษฐศาสตร์สังคมนิยมในภาคการเรียน
ที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๓๑ คน เป็น Known Group เพื่อ
ทดสอบเปรียบเทียบความถนัดกับกลุ่มตัวอย่าง ๑๐๐ คน ที่เป็นนักศึกษาวิทยาลัย
การศึกษาศรี - test ผลการวิเคราะห์ได้ค่า $t = 13.3380$ ($t_{.0005, 119} = 3.415$) แสดงว่าแบบทดสอบมีความเที่ยงตรงตามสภาพสูง เพราะ
สามารถแยกความแตกต่างของกลุ่มความรู้ในเรื่องนี้ และกลุ่มธรรมดาได้อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติระดับความเชื่อมั่น .๐๐๐๕

๒. แบบสอบถามที่สังคมนิยม เศรษฐกิจแบบสังคมนิยม กำหนดให้ผู้ตอบตอบตามความ
รู้สึกและความคิดเห็นที่มีต่อระบบ เศรษฐกิจแบบสังคมนิยม แล้วให้ผู้ตอบพิจารณาว่าเห็นด้วยกับข้อความเหล่านั้น
มากน้อยเพียงใด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามน้ำหนักของความรู้สึกของผู้ตอบ ดังตัวอย่าง

- (๑) ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ทำให้เกิดความ
เสมอภาคอย่างแท้จริงระหว่างหญิงกับชาย
- (๒) ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ทำให้คนในชาติ
แยกความสามัคคีกัน

ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง

เกณฑ์การให้คะแนน แบบสอบถามแต่ละข้อมีคะแนนเต็ม ๕ คะแนน การให้คะแนนเป็น ๕, ๔, ๓, ๒, ๑ ในช่องเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เรียงตามลำดับค่ารับข้อที่มีความหมายในเชิงบวก และจะนับ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ ค่ารับข้อที่มีความหมายในเชิงลบ ผู้ที่
ให้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่เห็นค่าต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม และผู้ที่ให้คะแนนต่ำ แสดงว่าเป็นผู้
ที่เห็นค่าไม่ต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม แล้วนำผลที่ได้จากการตรวจให้คะแนนมาวิเคราะห์โดย

ก. วิเคราะห์ข้อคำถามเพื่อหาค่าเฉลี่ยข้อคำถามที่นำมาจำแนกสูงไว้ใช้จริง โดยดำเนินการดังนี้
ก. เลือกเอาเฉพาะผู้ที่ให้คะแนนสูงสุดลงมา ๒๕ % และค่าสูงขึ้นไป ๒๕ % ของจำนวนผู้เข้า
ห้องเรียนวิเคราะห์ โดยนับเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ นำค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำในแต่ละข้อมาเปรียบ
เทียบความแตกต่างด้วย t -test จากนั้นจึงหาค่าเฉลี่ยข้อที่มีความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและ
กลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่น .๐๑ ไว้ใช้ในการทดสอบจริง

ข. กำหนดหาค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามที่ได้ไว้จากข้อ ก. โดยวิธี Analysis of Variance ผลค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม = ๐.๙๐๖๕

ค. หาค่าความเที่ยงตรงตามภาพ (Congruent Validity) ผู้วิจัย

ให้นักศึกษาในภาควิชาสังคมศาสตร์ที่เป็น มาชิกของ พรรคที่สนับสนุนนโยบายไปทางสังคมนิยม คือ พรรคยูงทอง
พรรคแนวระชา และพรรคพลังธรรม จำนวน ๕๐ คน เป็น Known Group เปรียบเทียบความแตกต่าง
การกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๐๐ คน ของวิทยาลัยการศา ด้วย t -test ผลได้ค่า $t = 14.0437$
(๐.000๖, $df=80 = 3.15$) แสดงว่าแบบทดสอบมีความเที่ยงตรงตามสภาพสูง เพราะ สามารถแยกความ
แตกต่างของกลุ่มที่มีทัศนคติในเรื่องนี้ และกลุ่มธรรมดาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๐๐๕

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. หาค่าเฉลี่ยของคะแนน (X)
๒. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
๓. หาค่าความแปรปรวนของคะแนน (S^2)
๔. หาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ t-test, F-test และ Honestly Significant Difference (HSD)
๕. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Product Moment Correlation)

บทที่ ๓
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ พร้อมทั้งการแปลความหมายได้ดำเนินการดังนี้.—

๑. หากหาความสัมพันธ์ของคะแนนแบบทดสอบและแบบสอบถาม โดยหาความสัมพันธ์ในแต่ละสถานศึกษา และหาความสัมพันธ์รวม
๒. เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนชายและหญิงของแต่ละระดับการศึกษา และเปรียบเทียบรวม
๓. เปรียบเทียบทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนชายและหญิงของแต่ละระดับการศึกษา และเปรียบเทียบรวม
๔. เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ
๕. เปรียบเทียบทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ
๖. เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนที่มั่งคั่งที่อยู่ในภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้
๗. เปรียบเทียบทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนที่มั่งคั่งที่อยู่ในภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคเหนือและภาคใต้
๘. เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน
๙. เปรียบเทียบทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ ๒ การสถิติพื้นฐานและผลการทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมและแบบสอบถามทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

สถานศึกษา	DX	EY	DX ²	EY ²	N	r
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	1342	7188	37,302	1,066,304	50	.4062*
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	1250	6823	32,100	950,717	50	.4835**
โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม	1258	7187	32,378	1,065,139	50	.3862**
โรงเรียนวัดวิมุติยาราม	1162	6410	27,710	847,978	50	.3474**
วิทยาลัยจักรพงษ์ภูวนารถ	888	4731	19,842	563,759	42	.3456*
วิทยาลัยช่างกุดพระนกรเหนือ	1204	6706	29,138	900,800	53	.2538*
รวม	7104	39,045	178,470	5,394,693	295	.4349***

*P < .05

** P < .01

*** P < .005

จากการวางที่ ๒ แสดงให้เห็นว่าคะแนนของแบบทดสอบและแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กันทางบวก จากการทดสอบหาความสัมพันธ์ของแต่ละสถานศึกษา ผลปรากฏตรงกันว่า คะแนนของแบบทดสอบและแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกแห่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ ($r_{45} = .338$) ยกเว้นคะแนนจากเยาวชนที่ศึกษาทางสายอาชีพเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕ ($r_{50} = .231$) และถ้าดูตลอดจากคะแนนรวมของทุกตัวอย่างทั้ง ๒๕ คน พบว่า มีความสัมพันธ์ที่ระดับความเชื่อมั่นสูงถึง .๐๐๕ ($r_{100} = .254$) ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "คะแนนแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจะคะแนนแบบสอบถามที่นักคิดระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมีความสัมพันธ์กันทางบวก"

ตารางที่ ๓ ค่าสถิติพื้นฐานและผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบ
สังคมนิยมไทยแยกตามเพศ

ระดับการศึกษา	เพศ	N	EX	EX ²	$\bar{X}$	S ²	t
มหาวิทยาลัย	ชาย	35	937	26,229	26.77	33.652	1.19
	หญิง	65	1655	43,173	25.46	16.158	
มัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ	ชาย	52	1283	32,573	24.673	17.989	1.2689
	หญิง	48	1137	27,515	23.687	12.389	
มัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีพ	ชาย	64	1424	33,848	22.25	34.349	0.608
	หญิง	31	668	15,132	21.548	24.589	
รวม	ชาย	151	3644	92,614	24.182	31.169	0.181
	หญิง	144	3460	85,820	24.027	18,768	

จากตารางที่ ๓ แสดงให้เห็นว่าความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมระหว่าง
เยาวชนชายและหญิงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "เยาวชนชายมีความรู้เกี่ยวกับระบบสังคมนิยม
ดีกว่าเยาวชนหญิง"

ตารางที่ ๔ ค่าสถิติพื้นฐานและผลการทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมโดยแยกตามเพศ

ระดับการศึกษา	เพศ	n	Σy	Σy^2	$\bar{y}$	s^2	t
มหาวิทยาลัย	ชาย	35	5192	798,390	148.3428	23.6923	2.3518*
	หญิง	65	8819	1,218,631	135.6769	5.3116	
มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ	ชาย	52	7446	1,104,804	143.1923	14.5528	3.1068**
	หญิง	48	6151	808,309	128.1458	3.1068	
มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ	ชาย	64	8096	1,087,708	126.50	15.7649	3.22***
	หญิง	31	3341	376,851	107.774	18.0402	
รวม	ชาย	151	20,734	2,990,902	137.3112	6.3528	3.2081***
	หญิง	141	18,311	2,403,791	127.1597	3.6601	

* $P < .025$ ** $P < .005$ *** $P < .001$

จากตารางที่ ๔ แสดงให้เห็นว่า เยาวชนชายมีทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมแตกต่างจากเยาวชนหญิง จากการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนทัศนคติแต่ละด้านศึกษา ผลปรากฏตรงกันว่า เยาวชนชายมีทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมดีกว่าเยาวชนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เยาวชนชายที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยมีทัศนคติแตกต่างจากเยาวชนหญิงที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๒๕ ($t = 1.99$) เยาวชนชายที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญมีทัศนคติแตกต่างจากเยาวชนหญิงที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๐๕ ($t = 2.639$) เยาวชนชายที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพมีทัศนคติแตกต่างจากเยาวชนหญิงที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๐๑ ($t = 3.195$) และผลจากการทดสอบรวมของกลุ่มตัวอย่าง ๒๔๕ คน พบว่า มีระดับความเชื่อมั่นสูงถึง .๐๐๑ ($t = 3.131$) ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "เยาวชนชายมีทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมดีกว่าเยาวชนหญิง"

ตารางที่ ๕ เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบการปฏิบัติงานแบบสังคมนิยมจากคะแนนของเยาวชนที่ศึกษาในระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	N	EX	$\bar{X}$
สายอาชีพ	95	2092	22.02
สายสามัญ	100	2420	24.20
มหาวิทยาลัย	100	2592	25.92

ตารางที่ ๖ วิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ F-test

ตัวแปรตาม	Source of Variance	df	SS	MS	F
ความรู้	ระดับการศึกษา	2	742.73	371.365	16.2986*
	Error	292	6653.32	22.785	

* $P < .01$

จากตารางที่ ๖ พบว่า เยาวชนแต่ละระดับการศึกษามีความรู้เกี่ยวกับระบบสังคมนิยมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ ($F_{.01, 2, 200} = 16.71$)

ตารางที่ ๗ วิเคราะห์ความแตกต่างที่ละเอียดโดยใช้ Honestly Significant Difference (HSD) ของ Tukey (อ้างจาก Winier, 1962)

คะแนนเฉลี่ยและค่า Q	สายอาชีพ	สายสามัญ	มหาวิทยาลัย
	22.02	21.20	25.92
22.02		2.13**	3.9**
24.02			1.72*
r		2	3
$Q_{.95}(r, \infty)$		2.77	3.31
$\sqrt{MSw/n} \cdot Q_{.95}(r, \infty)$		1.332	1.592
$Q_{.99}(r, \infty)$		3.64	4.12
$\sqrt{MSw/n} \cdot Q_{.99}(r, \infty)$		1.75	1.981

$$\sqrt{MSw/n} = 0.481$$

$$*P < .05$$

$$**P < .01$$

จากตารางที่ ๗ พบว่า เยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพและสายสามัญ มีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ เยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและมหาวิทยาลัย มีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕ และ เยาวชนที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยและมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ มีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ สรุปได้ว่า เยาวชนที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยมีความรู้มากกว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญมีความรู้มากกว่าเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "เยาวชนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมากกว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพตามลำดับ"

ตารางที่ ๔ เปรียบเทียบทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจากคะแนนของเยาวชนที่ศึกษาในระดับ
การศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	N	EX	$\bar{X}$
สายอาชีพ	95	11,437	120.39
สายสามัญ	100	13,597	135.97
มหาวิทยาลัย	100	14,011	140.11

ตารางที่ ๕ วิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ F-test

ตัวแปรตาม	Source of Variance	df	SS	MS	F
ทัศนคติ	ระดับการศึกษา	2	20,922.4	10461.2	14.833*
	Error	292	205,933.4	705.25	

*P < .01

จากตารางที่ ๕ พบว่า ทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนที่ศึกษาใน
มหาวิทยาลัย มีทัศนคติสูงกว่าชนปลายสายสามัญ และสายอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
ความเชื่อมั่น .๐๑ (F .01 df 2, 200 = 4.71)

ตารางที่ ๑๐ วิเคราะห์ความแตกต่างที่ระบุโดยใช้ HSD ของ Tukey (อ้างอิง Snider, 1962)

คะแนนเฉลี่ยและค่า q	สายอาชีพ	สายสามัญ	มหาวิทยาลัย
	120.39	135.91	140.11
120.39		15.58*	19.72*
135.91			4.14
r		2	3
q .99 (r, ๕)		3.64	4.12
$\sqrt{MSw/n}$. ๙.99 (r, ๕)		9.7552	11.0416

$$\sqrt{MSw/n} = 2.678$$

$$* P < .01$$

จากตารางที่ ๑๐ พบว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพมีทัศนคติแตกต่างจากเยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ แต่เยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและมหาวิทยาลัย มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน สรุปได้ว่า เยาวชนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยและมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญมีทัศนคติดีกว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ เมื่อสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "เยาวชนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยและโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ มีทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมแตกต่างกัน" เพียงบางส่วนเท่านั้น

ตารางที่ ๑๑ เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม จากคะแนนของเยาวชนที่มีถิ่นที่อยู่แตกต่างกัน

ถิ่นที่อยู่	N	EX	$\bar{X}$
ภาคอีสาน	30	776	25.8666
ภาคกลาง	224	5329	23.79
ภาคเหนือ	16	362	22.625
ภาคใต้	25	637	25.48

ตารางที่ ๑๒ วิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ F-test

ตัวแปรตาม	Source of Variance	df	SS	MS	F
ความรู้	ดินที่อยู่	3	197.45	65.8166	2.66*
	Error	291	7198.6	24.737	

* $P < .05$

จากตารางที่ ๑๒ พบว่า เยาวชนที่มดินที่อยู่แตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕ ($F_{.05 \text{ df } 3, 200} = 2.65$)

ตารางที่ ๑๓ วิเคราะห์ความแตกต่างทีละคู่โดยใช้ HSD ของ Turkey (อ้างจาก Winer, 1962)

ค่าเฉลี่ยและค่า	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้	ภาคอีสาน
	22.625	23.79	25.48	25.866
22.625		1.165	2.855	3.241*
23.79			1.69	2.076
25.48				0.386
r		2	3	4
$\alpha .95 (r, \infty)$		2.77	3.31	3.63
$\sqrt{MS_v/n} \cdot \alpha .95(r, \infty)$		1.971	2.952	3.238

$$\sqrt{MS_v/n} = 0.892$$

* $P < .05$

จากตารางที่ ๑๓ พบว่า เยาวชนที่มดินที่อยู่ทางภาคเหนือมีความรู้แตกต่างจากเยาวชนที่มดินที่อยู่ทางภาคอีสาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕ ส่วนเยาวชนที่มดินที่อยู่ทางภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ มีความรู้ไม่แตกต่างกัน และเยาวชนทางภาคกลาง ภาคใต้ และภาคอีสาน ก็มีความรู้ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "เยาวชนที่มดินที่อยู่ในภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ มีความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมแตกต่างกัน"

ตารางที่ ๑๔ เปรียบเทียบทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจากคะแนนของเขาวชนที่มีถิ่นที่อยู่แตกต่างกัน

ถิ่นที่อยู่	n	Ey	$\bar{y}$
ภาคอีสาน	30	4127	137.566
ภาคใต้	25	3126	137.04
ภาคกลาง	224	29571	132.013
ภาคเหนือ	16	1921	120.06

ตารางที่ ๑๕ วิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ F-test

ตัวแปรตาม	Source of Variance	df	SS	MS	F
ทัศนคติ	ถิ่นที่อยู่	3	3807.3	1269.1	1.6557
	Error	291	223048.5	766.48	

จากตารางที่ ๑๕ พบว่า เขาวชนที่มีถิ่นที่อยู่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "เขาวชนที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคอีสานมีทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมดีกว่าเขาวชนในภาคกลาง ภาคใต้ และภาคเหนือ ตามลำดับ"

ตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม จากคะแนนของเขาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน

ฐานะทางเศรษฐกิจ (บาท)	N	EX	$\bar{X}$
0 - 1,000	35	838	23.943
1,000 - 2,000	86	2037	23.686
2,000 - 3,000	89	2163	24.303
3,000 - 5,000	54	1295	23.981
> 5,000	31	771	24.87

ตารางที่ ๑๗ วิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ F-test

ตัวแปรตาม	Source of Variance	df	SS	MS	F
ความรู้	ฐานะทางเศรษฐกิจ	4	38.35	9.5875	0.3779
	Error	290	7357.7	25.37	

จากตารางที่ ๑๗ พบว่า เยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "เยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมดีกว่าเยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง"

ตารางที่ ๑๘ เปรียบเทียบทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม จากคะแนนของเยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน

ฐานะทางเศรษฐกิจ (บาท)	N	E _y	$\bar{y}$
0 - 1,000	35	4,458	127.371
1,000 - 2,000	86	11,550	134.302
2,000 - 3,000	89	11,776	132.315
3,000 - 5,000	54	7,141	132.24
> 5,000	31	4,120	132.903

ตารางที่ ๑๙ วิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ F-test

ตัวแปรตาม	Source of Variance	df	SS	MS	F
ทัศนคติ	ฐานะทางเศรษฐกิจ	4	1205.4	301.35	0.387
	Error	290	225,650.4	778.104	

จากตารางที่ ๑๔ พบว่า เยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมีทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "เยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมดีกว่าเยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง"

บทที่ ๔

สรุปย่อผลการศึกษา วิเคราะห์ผล และข้อเสนอแนะ

ความหมายของการศึกษา

การให้สาววิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมระหว่างเยาวชนที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย มีชัยภูมิภาคตอนบนสายสามัญและสายอาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ คือ เยาวชนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม โรงเรียนวัดวิมุกตอาราม วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม และวิทยาลัยจักรพงษ์วรนาถ ปีการศึกษา ๒๕๑๘ ทั้งชายและหญิง จำนวน ๒๕๕ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

๑. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม จำนวน ๕๐ ข้อ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

๒. แบบสอบถามทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม เป็นแบบ Likert Scale มีจำนวน ๔๐ ข้อ ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของสุวัจน์ จิวิศธรรมนิทย์ และสร้างเพิ่มเพิ่มอีกครึ่งหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อค่าเนนความจุ่มงหมายของการใ้การครั้งนี้ จึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

๑. กำหนดหาความสัมพันธ์ของแบบทดสอบและแบบสอบถามโดยใช้ Product Moment Correlation

๒. คำนวณค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถาม เพื่อเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติของเยาวชนแยกตามเพศ ระดับการศึกษา ถิ่นที่อยู่ และฐานะทางเศรษฐกิจ โดยใช้ t-test ในกรณีที่มีตัวแปรที่เปรียบเทียบ ๒ ตัวแปร ใช้ t-test ในกรณีที่มีตัวแปรที่จะเปรียบเทียบมากกว่า ๒ ตัวแปรขึ้นไป และจากการใช้ F-test ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่จะวิเคราะห์ความแตกต่างที่ระดับของตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้ Homostly Significant Difference (HSD) ของ Tukey (อ้างจาก Vinor, 1962)

ผลการวิเคราะห์หาค่า

จากการวิเคราะห์หาค่าแล้ว สรุปได้ดังนี้

๑. การหาความสัมพันธ์ของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม และแบบสอบถามทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม พบว่าแบบทดสอบและแบบสอบถามดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๐๕ ($r = .4349$, $r .005$ df 100 = .254)

๒. การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนชายและหญิง พบว่า เยาวชนชายและหญิงมีความรู้ไม่แตกต่างกัน

๓. การเปรียบเทียบทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนชายและหญิง พบว่า เยาวชนชายมีทัศนคติดีกว่าเยาวชนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๐๑ ($t = 3.2081$, $t .001$ df 200 = 3.131)

๔. การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ พบว่า เยาวชนที่ศึกษาในระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ ($F = 16.2986$, $F.01$ df 2, 200 = 4.71) และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างที่ละเอียดพบว่า เยาวชนที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยมีความรู้มากกว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ ที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕ และ .๐๑ ตามลำดับ และเยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ มีความรู้มากกว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑

๕. การเปรียบเทียบทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ พบว่า เยาวชนมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ ($F = 11.833$, $F.01$ df 2, 200 = 4.71) และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างที่ละเอียดพบว่า เยาวชนที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญมีทัศนคติดีกว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ ที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ ส่วนเยาวชนที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยและมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญมีทัศนคติที่ไม่แตกต่างกัน

๖. การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเยาวชนที่มีถิ่นที่อยู่ ในภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ พบว่าเยาวชนที่มีถิ่นที่อยู่แตกต่างกัน มีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕ ($F = 2.26$, $F.05$ df 3, 200 = 2.65) และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างที่ละเอียดพบว่า เยาวชนที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคอีสานมีความรู้มากกว่าเยาวชนที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคเหนือ ที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕ ส่วนเยาวชนที่มีถิ่นที่อยู่ทางภาคเหนือ, กลาง และใต้ มีความรู้

ไม่แตกต่างกัน และเขาวรรณทางอากาศกลาง, โตะ และอีสาน ก็มีความรู้ไม่แตกต่างกัน

๗. การเปรียบเทียบทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเขาวรรณในภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ พบว่าเขาวรรณทั้งสี่ภาคมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

๘. การเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมของเขาวรรณที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน พบว่า เขาวรรณที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมีความรู้และทัศนคติไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

๑. การหาความสัมพันธ์

ผลจากการหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่าจากคะแนนรวมหรือคะแนนของแต่ละสถาบัน ผลของผลทดลองกับทางคณิตวิทยา ทัศนคติที่ว่า บุคคลเมื่อสนใจหรือชอบใจเรื่องใดก็มีความโน้มที่จะเข้าหาสิ่งนั้นมากกว่า ลักษณะเช่นนี้เป็นเรื่องของจิตใจที่เบรกดอกมาในรูปพฤติกรรม ในทางตรงกันข้ามถ้าสนใจหรือชอบใจเรื่องใดก็น้อยหรือปฏิเสธที่จะมีแนวโน้มที่จะเข้าหา เรื่องนั้นน้อยหรือเลี่ยงที่จะเข้าหา ดังนั้นเมื่อบุคคลสนใจหรือชอบใจระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมก็จะมีทั้งความรู้และทัศนคติ ส่วนคนที่ไม่ชอบ ทัศนคติก็จะปฏิเสธและความรู้ในเรื่องนั้นก็จะมีน้อย ซึ่งแสดงว่าความรู้และทัศนคติจะสัมพันธ์กันทางบวก ก็ถ้าคะแนนในความรู้มากไปคะแนนทัศนคติก็จะบวกด้วย และถ้าคะแนนในความรู้ของคะแนนทัศนคติก็น้อยด้วย ผลของผลทดลองกับการศึกษาเรื่องความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับประชากรศึกษา ของจินตนา จิตฺยาชนกุล (๒๕๐๘) ที่ได้พบว่าคะแนนของความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์กันทางบวกที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ เช่นเดียวกัน

๒. เปรียบเทียบความแตกต่างของเขาวรรณชายและหญิงที่ศึกษาในกรุงเทพมหานคร ๔ สถาบัน

ก. พบว่า ผลการเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมระหว่างเขาวรรณชายและหญิงพบว่า ในด้านความรู้เขาวรรณชายและหญิงมีความรู้ในเรื่องระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมไม่แตกต่างกัน (ผู้วิจัย) ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลที่ว่าในสังคมไทยนั้น โอกาสที่จะเข้ารับการศึกษาของเขาวรรณชายและหญิงมีเท่าเทียมกันในทุกระดับการศึกษา เพราะฉะนั้น การที่เขาวรรณชายและหญิงจะมีความรู้ในเรื่องนี้หรือไม่มีความรู้ในเรื่องนี้ก็มิใช่โอกาสพอ ๆ กัน นอกจากนี้ยังมีสาเหตุการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๐๒ ซึ่งกล่าวได้ว่า จุดเริ่มต้นมาจากการเคลื่อนไหวของเขาวรรณที่อยู่ในวัยศึกษาทั้งในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ดังนั้นส่วนนี้ก็จะค่อนข้างมากให้เขาวรรณ

ชายและหญิงหันมาสนใจการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของบ้านเมือง และยังมีสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทางสังคมที่มีส่วนเรา
ได้เขยวชนหันมาสนใจความเป็นไปทางการเมือง โลก สื่อมวลชนซึ่งมีการเสนอข่าวหลายก้านหลายมุมทางการเมือง
เมืองซึ่งมากยิ่งขึ้น หนังสือพิมพ์มีจำนวนเพิ่มขึ้นหลายฉบับโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่มุ่งเน้นเสนอข่าวทางการเมือง
การเปลี่ยนแปลงการเสนอข่าวของสถานีวิทยุและการจัดรายการสนทนาต่าง ๆ ในรูปไปขาวสารบ้านเมืองของ
สถานีโทรทัศน์ การแพร่หลายของสิ่งพิมพ์ เช่น แผนปฎิวัติ หนังสือฉบับกระเป๋ า โปสเตอร์ ฯลฯ ที่แพร่กระจาย
ออกมาในเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมนิยมซึ่งมีจำนวนมากมาตรงกันข้ามกับเมื่อก่อนเหตุการณ์เดือนตุลาคม ๒๕๐๒
ที่ไม่มีสิ่งพิมพ์แนวนี้ออกมาเลย ในปีที่เก็บข้อมูลนี้เอง (๒๕๐๔) ตอนต้นปีมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
การหาเสียงอย่างกว้างขวางและการเสนอแนวทางสังคมนิยมเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของบ้านเมืองจากพรรค
การเมืองต่าง ๆ ถึง ๒๓ พรรค ในจำนวนพรรคการเมืองทั้งสิ้น ๔๒ พรรค (อาทิตย์ วิทยากร, ๒๕๐๔)
ในเวลานี้รัฐบาลก็มีการเปลี่ยนแปลงไมตรีทางการทูตกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นประเทศที่ปกครอง
ด้วยระบบสังคมนิยมที่สำคัญประเทศหนึ่งในโลก ขาวสารการค้าเงินงานต่าง ๆ ไม่ว่าทางเศรษฐกิจ การศึกษา
การแพทย์ ฯลฯ ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนก็หลั่งไหลเข้ามามากขึ้นทั้งจากปากของผู้ไปเยือนตาม
หนังสือพิมพ์และจากข่าวต่าง ๆ ที่สำคัญก็ถนัดแต่หลัง ๑๔ ตุลาคม เป็นต้นมา เขยวชนหญิงมีการรวมตัว
เพื่อแสดงบทบาทต่อสังคมมากขึ้น เช่น กลุ่มผู้หญิงระหว่างมหาวิทยาลัย กลุ่มอาสาสมัครหญิง ๔ มหาวิทยาลัย
และกลุ่มผู้หญิงตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ การจัดตั้งศูนย์กลางนักเรียนแห่งประเทศไทยซึ่งเขยวชนหญิงก็มีบทบาท
อยู่มาก เป็นต้น เหล่านี้ล้วนเป็นสังกระทุณและสิ่งเร้าที่ทาในเขยวชนชายและหญิงมีโอกาสที่จะรู้ในเรื่องเกี่ยว
กับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม จึงส่งผลให้เขยวชนชายและหญิงที่ศึกษาในกรุงเพทมหานครมีความรู้เกี่ยว
กับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมไม่แตกต่างกัน

สำหรับในด้านทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ปรากฏว่าเขยวชนชายมีทัศนคติ
ดีกว่าเขยวชนหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อการเมือง
ของประเทศไทยที่วิจัยกันมาก่อน ดังเช่น การสำรวจทัศนคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่อการเมือง
(อุเทห์ ปญโญ, ๒๕๐๒) การสำรวจทัศนคติของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อการเมือง
(สำเนาวัชรศิลป์, ๒๕๐๓) การสำรวจทัศนคติของกษัตริย์ต่อการเมือง (กระมล ทองธรรมชาติ, ๒๕๐๑)
โดยผลตรงกันว่า ชายมีทัศนคติต่อการเมืองดีกว่าหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในวัฒนธรรมและสังคมไทยให้ความ
เป็นผู้นำกว่าชายมากกว่าหญิง ในขณะที่หญิงจะได้รับการอบรมให้เรียบร้อยนุ่มนวล เป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดี

ข. ระดับการศึกษา ผลการเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ
แบบสังคมนิยม ระหว่างเขยวชนที่ศึกษาในระดับต่างกัน พบว่า เขยวชนที่เรียนในระดับการศึกษาแตกต่างกัน
ความรู้และทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในเรื่องความรู้นั้น เยาวชนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความรู้มากที่สุด รองลงมาคือ เยาวชนที่ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และเยาวชนที่ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพมีความรู้น้อยที่สุด ทั้งนี้เพราะระดับการศึกษาที่แตกต่างกันย่อมมีอิทธิพลทำให้คนมีความรู้แตกต่างกัน ในมหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงออกทางด้านการเมืองไต่ถาม นอกจากนั้นการอธิบายทางการเมืองก็มีมากในมหาวิทยาลัย การจัดกิจกรรมการต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมการเงินแดง ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี ๒๕๑๓ การจัดกิจกรรมทางวิชาการสังคมนิยม ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี ๒๕๑๓ และการจัดการสัมมนาเฉพาะที่หนึ่ง เรื่องสังคมนิยมในสังคมไทย เมื่อปี ๒๕๑๕ เป็นต้น นอกจากนี้การศึกษามหาวิทยาลัย นักศึกษามีโอกาสได้เลือกเรียนตามใจชอบในบางส่วนและแทบทุกสาขาวิชาเอกในระดับปริญญาตรีจะมีวิชาเสรี ๒๒ วิชาที่ทั่วไปเป็นวิชาพื้นฐานหรือไม่ก็เป็นวิชาบังคับเลือก ผลข้อนี้สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องทัศนคติต่อสังคมของ เอช.เจ.ไอเซนค (H.J. Eysenk, 1954) ที่ว่า ผู้สนใจในเรื่องสังคมนิยม ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๒๕๐ คน เป็นนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยถึง ๑๔๔ คน และระดับต่ำกว่ามหาวิทยาลัย ๑๐๖ คน และการที่เยาวชนที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญมีความรู้รองลงมาจากเยาวชนที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ก็เป็นเพราะเยาวชนที่เรียนสายสามัญนั้น เป็นการเรียนที่เน้นหนักไปทางวิชาการ ส่วนเยาวชนที่ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพมีความรู้น้อยที่สุดก็เพราะการเรียนทางด้านเน้นหนักไปในทางปฏิบัติทางสายอาชีพโดยเฉพาะ เรียนทางด้านวิชาการน้อย

ในทางทัศนคติพบว่า เยาวชนที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยและเยาวชนที่ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญทัศนคติที่ไม่แตกต่างกัน และเยาวชน ๒ กลุ่มนี้ทัศนคติที่ต่ำกว่าเยาวชนที่ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ ผลข้อนี้สอดคล้องกับผลการหาความสัมพันธ์ของความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับระบบสังคมนิยมที่อธิบายไปแล้วในข้อหนึ่งที่ว่า ความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์กันทางบวก ดังนั้น เมื่อเยาวชนที่ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพมีความรู้ในเรื่องนี้ระดับต่ำสุดจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่ม ทัศนคติในเรื่องนี้ก็จะไม่ต่ำ กล่าวคือมีทัศนคติที่ไม่ต่ำที่สุดในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่มเช่นเดียวกัน เป็นลักษณะที่ความรู้และทัศนคติสัมพันธ์กันทางบวก คือถ้าใครคะแนนน้อยในเรื่องความรู้ คะแนนทัศนคติน้อยด้วยนอกจากนี้ อาจมีอิทธิพลมาจากกลุ่มของนักเรียนอาชีวะส่วนใหญ่มิมีบทบาทที่ต่อต้านบทบาทของศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ซึ่งมีอุดมการทางสังคมนิยม โดยเฉพาะในช่วงปี ๒๕๑๔ ถึง ๒๕๑๕ บทบาทนี้เด่นชัดจนกลุ่มนักเรียนอาชีวะนี้เป็นกลุ่มต่อต้านทางการเมืองที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง นักเรียนอาชีวะจำนวนมากจึงคล้อยตามกับแนวคิดของกลุ่มคนที่ต่อต้านแนวทางสังคมนิยม สังเกตเห็นได้จากกระแสน้ำตอบที่โต้รับกันมา นักเรียนอาชีวะเขียนแสดงความคิดเห็นต่อต้านอย่างมากต่อคำถามที่ถามไป ซึ่งการต่อต้านดังกล่าวไม่มีใน

เขาวชน ๒ กลุ่มแรก และการที่เขาวชน ๒ กลุ่มแรกมีทัศนคติไม่แตกต่างกันนั้นก็ถึง เป็นอิทธิพลที่ตัวแทนของ ๒ กลุ่มนี้ คือ ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย และศูนย์กลางนักเรียนแห่งประเทศไทย มีบทบาทในด้านต่าง ๆ ทั้งทางการศึกษา การเมือง วัฒนธรรม และเศรษฐกิจสอดคล้องกัน

ค. ถิ่นที่อยู่ ผลการเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมระหว่างเขาวชนที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคใต้ พบว่า ในภาคที่ทัศนคตินั้นเขาวชนที่มีถิ่นที่อยู่ทั้ง ๔ ภาคนี้ มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน แต่สำหรับในภาคความรู้ โดยทั่วไป เขาวชนมีความรู้ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเฉพาะเขาวชนในภาคอีสานและภาคเหนือ เท่านั้นที่มีความรู้แตกต่างกัน กล่าวคือ เขาวชนในภาคอีสานมีความรู้ดีกว่าเขาวชนในภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการที่เขาวชนในภาคต่าง ๆ มีความรู้และทัศนคติไม่แตกต่างกันนี้ อาจมาจากสาเหตุ ๒ ประการ คือ ประการแรก เป็นเรื่องทางสถิติ เพราะจำนวนเขาวชนของกลุ่มตัวอย่างที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้ แตกต่างกันมากเกินไปกับเขาวชนในภาคกลาง กล่าวคือ จำนวนเขาวชนในภาคกลางมีถึง ๒๔๐ คน จากกลุ่มตัวอย่าง ๔๔๕ คน ซึ่งเกี่ยวข้องกับเหตุผล ประการที่สองคือการเก็บข้อมูลของการศึกษารังนี้มาได้ของกลุ่มตัวอย่างจากเขาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคต่าง ๆ นั้นโดยแท้จริง เพียงแต่ใช้เขาวชนที่ศึกษาในกรุงเทพมหานคร และมีถิ่นที่อยู่ในภาคต่าง ๆ เป็นตัวแทน ซึ่งการที่เขาวชนศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานครเหมือนกัน ความรู้และการศึกษาจากสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ จึงมีอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน และจากสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครนั่นเอง อาจลดหล่นจนจิตใจวันเป็นผลได้ทัศนคติคล้ายคลึงกันจนไม่เห็นความแตกต่าง อย่างไรก็ตาม ผลในข้อนี้ก็ได้สะท้อนภาพให้เห็นได้ว่า เขาวชนที่ศึกษาในกรุงเทพมหานครโดยมีถิ่นที่อยู่เดิมแตกต่างกัน ไม่มีผลส่งให้ความรู้และทัศนคติในเรื่องระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมแตกต่างกัน

สำหรับด้านความรู้ที่เฉพาะเขาวชนในภาคอีสานมีความรู้ดีกว่าเขาวชนในภาคเหนือนั้น อาจเป็นผลมาจากทัศนคติที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคเหนือเป็นกลุ่มที่สนใจทางการเมืองน้อยที่สุดจำนวน ๔ ภาค และคนในภาคอีสานจึงเป็นภาคที่มีปัญหามากที่สุด มีความรู้และสนใจในทางการเมืองระดับสูง (กระมล ทองธรรมชาติ, ๒๕๑๑) นอกจากนี้ ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งในประเทศไทย พรรคการเมืองที่มีแนวความคิดในทางสังคมนิยมลงสมัครรับเลือกตั้งในภาคอีสานมากที่สุด เช่น ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๑๔ นั้น ปรากฏว่าทางภาคอีสานมีผู้แทนราษฎรจากกลุ่มเบ้กลางและกลุ่มสังคมนิยมมากเป็นอันดับ ๑ กล่าวคือ ถึงกว่า ๓๐ % ใกล้เคียง พรรคแนวร่วมสังคมนิยม ๖๐๐ % พรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย ๓๓.๕ % และพรรคพลังใหม่ ๕๕.๓ % (รายงานข่าวสภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๑๔) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในครั้งนี้อย่างยิ่ง ในจำนวนเขาวชนทั้ง ๔ ภาคนี้ เขาวชนในภาคอีสานได้คะแนนทั้งความรู้และทัศนคติสูงที่สุด และเขาวชนในภาคเหนือได้ต่ำที่สุด

ง. ฐานะทางเศรษฐกิจ ผลการเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมระหว่างเยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน พบว่า เยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมีความรู้และทัศนคติไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าเยาวชนที่ศึกษาในกรุงเทพมหานครมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ส่งผลไปยังความรู้และทัศนคติในเรื่องนี้ ซึ่งอาจมาจากเหตุที่ว่า เยาวชนที่ดำรงศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมาจากทุกระดับเศรษฐกิจนั้น โอกาสที่จะสัมผัสกับข่าวสารทางการเมืองไม่เท่า ๆ กัน ทั้งนี้ เพราะการแพร่กระจายข่าวสารทางการเมืองในกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างทั่วถึงไม่ว่าจะเป็นจาก สถานีวิทยุหรือสถานีโทรทัศน์ หรือแม้แต่การปิดโปสเตอร์ เป็นต้น และอีกสาเหตุหนึ่งก็คือ การอบรมทางครอบครัวในสังคมไทยนั้นโดยทั่ว ๆ ไปคนไทยยังสนใจในเรื่องการเมืองระดับต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนของบุคคลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งระดับ อบ.ต. ในระดับเฉลี่ย ๔๐ - ๕๐ % และสำหรับในกรุงเทพมหานครนั้นมีผู้มาลงคะแนนเสียงการเลือกตั้งแต่ละครั้งเพียง ๓๐ % เท่านั้น เมื่อโดยทั่วไปคนไทยไม่ค่อยสนใจการเมือง โดยเฉพาะผู้ใหญ่วัย ๖๐ ปี ขึ้นไป ซึ่งวิถีชีวิตขณะนั้นเสียงเลือกตั้งก็ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัวเรื่องการเมือง เช่น การบอกรับฟังความคิดเห็น การชักจูง หรือการถ่ายทอดแนวความคิด ตลอดจนอุดมการณ์ความเชื่อต่าง ๆ จึงไม่มีหรือมีน้อยไม่ว่าครอบครัวนั้น ๆ จะมีฐานะทางเศรษฐกิจอย่างไร แต่เยาวชนจะได้รับข่าวสารทางการเมืองมาจากสังคมนอกบ้านมากกว่า เช่น จากเพื่อน สื่อมวลชน สถานศึกษา เป็นต้น จึงเป็นไปได้ที่ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ว่าสูงหรือต่ำของเยาวชนที่ศึกษาในกรุงเทพมหานครไม่มีอิทธิพลทำให้ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

๑. กลุ่มตัวอย่าง

- ควรขยายกลุ่มตัวอย่างออกไปยังเยาวชนหรือประชาชนทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด
- ควรเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติในเรื่องนี้ด้วยตัวแปรต้นที่แตกต่างกันไป เช่น อาชีพ อายุ เพศ ฯลฯ
- ควรศึกษาว่า สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อความรู้และทัศนคติในเรื่องนี้ อย่างไร

๒. ควรมีการศึกษาระยะยาวว่า เยาวชนที่ได้รับความรู้และทัศนคติในเรื่องนี้ทั้งทางบวกและทางลบ มีพฤติกรรมหรือทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

๓. ควรเข้าไปศึกษาในกลุ่มประชาชนหรือเยาวชนที่มีความคิดทางแนวสังคมนิยมอย่างรุนแรงว่า ในกลุ่มเหล่านี้ มีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมในด้านต่าง ๆ อย่างไร และมีวิธีการหรือแนวทางในการเปลี่ยนแปลงนั้นในรูปใด

๔. เนื่องจากปัจจุบันเรื่องเกี่ยวกับสังคมนิยมเป็นเรื่องที่ได้รับการพูดถึงอย่างกว้างขวางมาก ทั้งทางบวกและทางลบ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐบาล เช่น ภาควิชาแห่งชาติ ควรทำการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ อย่างกว้างขวางหลายแนวทาง เช่น ในรูปการวิจัยพฤติกรรมในห้องทดลอง หรือการทดลองภาคสนาม หรือ การสำรวจทางการเมืองในค่านิยม เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม และการเมืองให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ และเป็นการป้องกันความรุนแรง ที่อาจเกิดขึ้น

๕. ควรศึกษาถึงอุดมการณ์ทางการเมืองต่าง ๆ แนวโน้มว่าจะเป็นเสรีนิยม ประชาธิปไตย สังคมนิยมแบบต่าง ๆ ว่าในปัจจุบันประชาชนหรือเยาวชนโดยส่วนรวมนั้นมีแนวโน้มที่จะเข้าหาหรือต้องการ อุดมการณ์ความเชื่อหรือการปกครองในรูปใด

บรรณานุกรม

กฤษฎา

กรมด ท่องธรรมชาติ ทัศนคติของชนไทยต่อการเมือง รายงานการวิจัย สภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๑๑

กระแสน และ พร. สุวรรณ วิพากษ์ทฤษฎีจอมปลอม ชมรมหนังสือสู่หัวใจ, ๒๕๑๔

ชาวชนาวิจัยแห่งชาติ ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑๑๕ - ๑๒๐ พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๑๔

เจ วิธินัสสิ (ทวี นิ่มนิกร แปล) เกร็ดประวัติศาสตร์สังคมนิยม เกล็ดไทย, ๒๕๑๔

จิตร ภูมิศักดิ์ การวัด มานุษย ชมรมเพื่อคนธรรมดา, ๒๕๑๔

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา "วิวัฒนาการระบบเศรษฐกิจไทย" นาวาว่าด้วยลัทธิสังคมนิยม โรงพิมพ์พิมพ์แดง, ๒๕๑๓ หน้า ๒๗๓ - ๒๗๔

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา ระบบเศรษฐกิจเปรียบเทียบ ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖

ฉลาดฉาย รมิตานนท์ "การต่อต้านรัฐาธิปไตยในชนบทของประเทศไทย" จุดสวโรตรของการตำรวจสังคม
ศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ มกราคม - มีนาคม ๒๕๑๕, หน้า ๑๐๕ - ๑๒๖

✓ ชัยอนันต์ สมุทรวรดิธ อุบายการทางการเมือง เกล็ดไทย, ๒๕๑๓

ชาญ กรสินัยปุระ วิวัฒนาการความถักสังคมนิยม แฉวร่วมดักโกะสามมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๑๖

ชาร์ด คัมบิว แอนเดอร์สัน, แฟรงค์ อวอน เคอเมเลน และ กรอดเวร์ก ยัง (บัณฑิร อ่อนกำ แปล)
"ลัทธิสังคมนิยมในประเทศไทย" รัฐศาสตร์สาร ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๔ พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๑๖

ธงรัก สิ้นสวัสดิ์ จิตวิทยาทางการเมือง ดวงกมล, ๒๕๑๔

ทองเกื้อน พันธุนาวิน ก่ายรรมายวิภาจิตวิทยาทัศนคติ มหาวิทยาลัยเร็นครินทรวิโรฒ บรรณานิตย, ๒๕๑๔

ทองเปลว ชลภูมิ เกร็ดประวัติศาสตร์ภาคตน กำนรรบายชนวิธัญญากวี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๕

ทรงศักดิ์ สิงหนาค "ทิศทางเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทย" นิตา ๕๕ องค์การนักศึกษาศาสนา
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมษายน ๒๕๑๕, หน้า ๑ - ๑๕

น. ชาญนุทม์ วิวัฒนาการของมารกนิสซึม เกล็ดไทย, ๒๕๑๖

✓ พพนธ์ พัวพงเศร "การทุจริตในระบบทุนนิยมและสังคมนิยม" อักษรศาสตร์วิจารณ์ ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑
มิถุนายน ๒๕๑๔ หน้า ๒ - ๔๕

ปรีดี พนมยงค์ ระบบสังคมนิยมและระบบคอมมิวนิสต์จะเหมาะสมแก่ประเทศไทยหรือไม่ โรงพิมพ์พิมพ์แดง,
๒๕๑๔

ประจวบ โฉมฉาย "ปรัชญาวัตถุนิยมและสังคมนิยม" แนวความคิดลัทธิสังคมนิยม โรงพิมพ์พิมพ์แดง,
๒๕๑๗ หน้า ๓ - ๒๖

ไพฑูรย์ วงศ์วานิช หลักการและรูปแบบสังคมนิยม บรรณกิจเทรคคิง, ๒๕๑๗
มัลลิกา ยวนะเตมัย และเพื่อน ๆ ทัศนคติของกลุ่มต่าง ๆ ในต่างเขตเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่มีต่อ
การศึกษา การเมือง และสังคม ภาคนิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๑๗

✓ ระคม วงศ์น้อม "บทบรรณาธิการ" รัฐศาสตร์ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๔ พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๑๖
แบล กิลกวิทย์รัตน์ "กำเนิดและวิวัฒนาการของระบบนายทุนในสังคมไทย" แนวความคิดลัทธิสังคมนิยม
โรงพิมพ์พิมพ์แดง, ๒๕๑๗ หน้า ๑๕๕ - ๓๑๐

วงษ์ เด็กไฟศาล วัฒนธรรมทางการเมืองที่เกี่ยวเนื่องกับท้าวบิณฑิเป็นของนิสิตที่สุคท้าย
ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปรินญานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗

วรภัทศ โทณะเกษม รวมประชาธิปไตย ฉบับวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๔ หน้า ๗

วนิดา ชัยมงคล ระบบเศรษฐกิจและเศรษฐกิจไทย โครงการเริมการใ้เกา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
๒๕๑๔

วิระดา สมสวัสดิ์ "ทัศนคติของชาวเขียงไมคตอแนวคิสังคณนิยม" จุลสารโครงการควาสังคณศาสตร์
และมนุชนศาสตร์ ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ มกราคม - มีนาคม ๒๕๑๔, หน้า ๑๓๖ - ๑๓๘

วสันต์ พงสกุล ๓๗ พรรคการเมืองที่จยพิจารณาปรึมนิเียน ตะวันนา, ๒๕๑๔

✓ คำเนา ขจรวิทย์ ทัศนคติของนิสิตปรินญานิพนธ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อการเมือง ปรินญานิพนธ์มหา-
บัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๑๓

เสริมศรี เอกชัย เดคไทม ฉบับวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๔ หน้า ๓

สุวัจน์ ลิโคจรรณมัย ทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
วิทยานิพนธ์ปรินญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๔

สุภา หิริมานนท์ มาร์กซจึงใ้จะพิสูจนอะไรอยางไร กลุ่มเศรษฐกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
๒๕๑๔

สุวัจ วรรณารณ การเมืองไทยกับการไปสู่สังคมนิยม กลุ่มนักศึกษาระชาชนเพื่อพัฒนาชนบท,

1๘๑๗

สุวัจ วรรณารณ สังคมนิยม กลุ่มนักศึกษาระชาชนเพื่อพัฒนาชนบท, 1๘๑๗

สมพงษ์ รุณาก การต่อสู้ทางการเมือง ดวงกมล, 1๘๑๘

หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย ฉบับวันที่ ๑ กรกฎาคม 1๘๑๘ หน้า ๑

หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย ฉบับวันที่ ๔ กันยายน 1๘๑๘ หน้า ๑

หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย ฉบับวันที่ ๘ กันยายน 1๘๑๘ หน้า ๑

อาลักษณ์ วิทยากร ประเทศไทยกับลัทธิสังคมนิยม กลุ่มคนก้าวหน้าเพื่อพัฒนาชนบท, 1๘๑๘

อำพล สิงห์โกวิท และสวัสดิ์ ถนอมรัตน์ ความเคลื่อนไหวทางการเมืองกับการสื่อสาร รายงาน
การวิจัยสภาวิจัยแห่งชาติ, 1๘๑๑

สุเทพ ปัญญ ทัศนคติของนิสิตต่อการเมือง ปรากฏาภิพรับทราบมติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
1๘๑๒

เอิร์นเนสต์ แมนเดล (ที หนึ่งนิกร แปล) ลัทธิเศรษฐกิจสังคมนิยม โรงพิมพ์
อักษรสัมพันธ์, 1๘๑๘

ฮัท เจตสัน (ที ตะเวทีกุล แปล) ลัทธิเศรษฐกิจ สภาคนเสรีประชาธิปไตย มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 1๘๑๘

Encyclopedia Britannica, Chicago • William Benton Publisher, 1966
Vol 20 978

Eysenk, H.J., The Psychology of Politics, London • Routledge
and Kegan Paul, 1957

Eysenk, H.J., Psychology is about People, London • The Penguin
Press, 1972

Ferguson, A. George, Statistical in Psychology and Education,
New York : McGraw - Hill, 1959.

Hess, D. Robert and Torney, V. Judith, The Develop of Political
Attitude in Children, Chicago Aldine Publishing, 1967

Lange, Oskar and Taylor, M. Fred, On the Economic Theory of Socialism, New York : McGraw-Hill, 1956

Lipset, M. Seymour et al., "The Political of Voting An Analysis' of Political Behavior", Handbook of Social Psychology Vol 11 1956, 1124-1176

Winer, Ben Sames, Statistical Principle in Experimental Design, New York : McGraw-Hill, 1962

ภาคผนวก

ประกอบควย

- แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
- แบบสอบถามทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
- การวางแผนนคิบของกุ่มตัวอย่าง
- ตารางวิเคราะห์แบบทดสอบความรู้
- ตารางแสดงกา ๓ รายขอของแบบสอบถามที่นักติ

เรียน นักเรียน นิสิต นักศึกษาทุกท่าน

ท่านเป็นผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของเยาวชนไทยในสถานศึกษาซึ่งมีส่วนช่วยเหลือ
ปริญญานิพนธ์เรื่อง "ความรู้และทัศนคติของเยาวชนไทยเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม" โปรด
อ่านแบบสอบถามที่ละตอนอย่างระมัดระวัง และตอบอย่างตั้งใจ กรุณาอย่าเว้นข้อใด เพราะถ้าคำตอบ
ของท่านไม่ครบถ้วนหมดทุกตอน จะใช้ไม่ได้เลย ถ้าท่านไม่เข้าใจขอความตอนใด โปรดยกมือถามก่อนตอบ

โปรดจำไว้ว่า คำตอบของท่านสำคัญมาก และมีประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณอย่างสูง

กฤษฎา อาริวิญญู

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาสังคม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม กรุณากรอรายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน ตามความเป็นจริง
อย่างครบถ้วนโดยไม่ต้องเขียนชื่อและนามสกุล

๑. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

๒. ภูมิลำเนาเดิม จังหวัด

๓. รายได้ของบิดามารดา รวมกันประมาณกี่เดือนละ (รวมรายได้ทุกประเภทที่ได้รับ)

๐) น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ลงมา

☐ ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ บาท

☐ ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ บาท

☐ ๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท

☐ ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป

๔. ชัน

สถานศึกษาขอ

ตอนที่ ๑ แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

คำแนะนำในการตอบ คำถามก่อนนี้เป็นแบบให้เลือกว่าตอบแต่ละข้อมีข้อถูกเพียงข้อเดียว วิธีตอบให้
ทวนวงกลมล้อมรอบอักษรหน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด เพียงคำตอบ
เดียว ถ้าไม่เข้าใจคำแนะนำหรือขอความมิใช่ให้ตามได้

๑. ปัจจัยการผลิตที่สำคัญยิ่งในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม คือ
 - ก. ทุน
 - ข. ที่ดิน
 - ค. แรงงาน
 - ง. ผู้ประกอบการ
๒. ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม การธนาคารของเอกชนทุกแห่งรัฐจะ
 - ก. เข้าควบคุมโดยเคร่งครัด
 - ข. กำหนดนโยบายให้
 - ค. โอนเข้าเป็นของรัฐ
 - ง. มีส่วนถือหุ้นมากกว่า ๕๐ %
๓. การเข้าแทรกแซงในกิจการเอกชนต่าง ๆ ของรัฐก็เพื่อ
 - ก. ความยุติธรรมและเหตุผลทางศีลธรรม
 - ข. กำจัดการทุจริตที่เกิดจากการแข่งขันอย่างเสรี
 - ค. ช่วยฐานะของคนจน
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. การถือประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลนั้น ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมถือว่า
 - ก. ไม่ควรขัดกับประโยชน์ส่วนรวม
 - ข. รัฐควรปกป้องป้องกัน
 - ค. เป็นการขัดกับประโยชน์ส่วนรวมเสมอ
 - ง. ขัดกับประโยชน์ส่วนรวมในบาง แก่ของจำกัดปริมาณ
๕. ราคาสิ่งของต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม กำหนดโดย
 - ก. ถัดกันทุนและกำไรผู้อื่น ๆ เป็นหลัก
 - ข. ถัดการพิจารณาความสำคัญของสินค้าเป็นหลัก
 - ค. ถัดการครองชีพของประชาชนส่วนใหญ่เป็นหลัก
 - ง. ถัดจากการผลิตที่แท้จริงเป็นหลัก
๖. ระบายของประเทศไทยสังคมนิยมส่วนมากเน้นหนักเรื่อง
 - ก. การผลิตทางเศรษฐกิจ
 - ข. การบริหาร
 - ค. การมองเห็นประเทศ
 - ง. การสาธารณะประโยชน์
๗. ข้อความต่อไปนี้ ข้อใดไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง
 - ก. ประเทศสังคมนิยมประชาชนมีความแตกต่างทางรายได้น้อยกว่าประเทศ

พจนนิยัม

- ข. ประเทศสังคมนิยมรัฐเข้ามาบริหารงาน
ทางเศรษฐกิจมากกว่าประเทศพจนนิยัม
- ค. ประเทศสังคมนิยมส่วนมากมีการวางแผน
เศรษฐกิจจากส่วนกลาง
- ง. ประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
ทุกประเทศต้องเป็นคอมมิวนิสต์
๔. หลักการที่สำคัญที่สุดในระบบเศรษฐกิจแบบ
สังคมนิยม คือ
- ก. การระกันสังคม
- ข. การมีปฏิรูปที่ดิน
- ค. การโอนธนาคารเข้าเป็นของรัฐ
- ง. การยกเลิกกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเอกชน
๕. สภาพแรงงานสูญเสียไปภาวะเกิดในระบบเศรษฐกิจ
แบบสังคมนิยมไคนอย เพราะ
- ก. ทุกคนถูกบังคับให้ทำงาน
- ข. ไม่มีปัญหาการว่างงาน
- ค. ทุกคนได้ทำงานตามความสามารถ
- ง. ไม่มีการชู้ตแรงงาน
๑๐. ขอความโดดเด่นไปนี้ถูกที่สุด
- ก. ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมไม่มี

การเก็บภาษี

- ข. ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมไม่มี
ตลาดเงินทุน
- ค. ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมไม่มี
การโฆษณา
- ง. ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมไม่มี
ภาวะเงินเฟ้อ
๑๑. สิ่งในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมถือว่า
เป็นการชู้ตริศประชาชนมากที่สุด คือ
- ก. ดอกเบี้ย
- ข. กาเช่า
- ค. กำไร
- ง. ภาษี
๑๒. ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมถือว่า
แรงงานทางสมองกับแรงงานทางกาย
เท่าเทียมกัน เพราะ
- ก. จะขาดเสียอย่างใดอย่างหนึ่งสังคม
อยู่ไม่ได้
- ข. ไม่มีชนชั้นในการทำงาน
- ก. ช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจให้เท่าเทียมกัน
- ง. ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

กัวซีเจง

ให่อ่านและพิจารณาข้อความข้างล่างให่รอบคอบ แล้วตอบคำถามตั้งแต่อข้อ ๑๓ - ๒๔ โดย
ยึดเอาตามข้อความที่อ่านเป็นหลัก แล้วเลือกคำตอบใดที่ถูกต้องที่สุดก็ให่วงกลมรอบอักษรหน้าขอ
ความนั้น

"ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมนั้น มีหลักว่าสมาชิกของสังคม ต้องทำงาน
ให่แก่สังคมตามความสามารถของตน และได้รับผลตอบแทนตามงานที่ทำการไป"

๑๓. ขอความนึกกลัวเพื่อแสดงว่าในระบบสังคมนิยม นั้น สมาชิกของสังคม
- ก. มีโอกาสเลือกทำงานตามความสามารถเสมอ
ข. ได้ผลตอบแทนในการทำงานเท่ากันเสมอ
ค. ได้รับเสรีภาพในเรื่องการทำงานเสมอ
ง. ได้รับความยุติธรรมในเรื่องการทำงานเสมอ
๑๔. "สมาชิกของสังคม" ในข้อความนี้หมายถึงใคร
- ก. กรรมกร
ข. ขาวนาขาวไร
ค. ประชาชน
ง. กษัตริย์
๑๕. ถ้าสมาชิกของสังคมไม่ทำงานตามความสามารถ จะเกิดอะไรขึ้น
- ก. ถูกกีดกัน
ข. ถูกกักขัง
ค. ถูกบังคับให้ทำงานได้
ง. ไม่มีกิน
๑๖. ขอความขางคนนั้นมีความมุ่งหมายอะไร
- ก. อธิบายหลักการทำงานในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
ข. ชี้ถึงผลตอบแทนของการทำงานในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
ค. อธิบายระเบียบในการทำงานในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
ง. วิจารณ์การทำงานในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
๑๗. ความสัมพันธ์ข้อใดมากกว่าข้ออื่น ๆ
- ก. สมาชิกของสังคมกับผลตอบแทน
ข. ความสามารถกับผลตอบแทน
ค. แรงงานกับผลตอบแทน
ง. การทำงานกับผลตอบแทน
๑๘. ความหมายของคำว่า สังคมนิยม คือ
- ก. ระบบที่รัฐเป็นเจ้าของที่ดินโดยเด็ดขาด ทุกคนต้องทำงานตามที่รัฐกำหนด และได้อาหารแรงงานตามความสามารถ
ข. ระบบที่รัฐควบคุมกิจการสาธารณะที่สำคัญเป็นของรัฐ และไม่ให้คุณประโยชน์ทางเศรษฐกิจถ้าเอาเปรียบผู้อื่นกว่า
ค. ระบบที่รัฐเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ทุกคนมีโอกาสทำงานและได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานตามความสามารถ
ง. ระบบที่รัฐให้การประกันสังคมในเรื่องแรงงานและสวัสดิการต่าง ๆ โดยเท่าเทียมกัน โดยทุกคนต้องสละการประกันสังคม
๑๙. ตามหลักการทำงานในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ
- ก. ให้ทุกคนได้รับความสุขสบายจากการมีงานทำ
ข. มุ่งผลพัฒนาประเทศโดยเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น
ค. ให้ทุกคนได้มีโอกาสเลือกทำงานตามความสามารถ
ง. มุ่งขจัดการทุจริตแรงงานโดยไม่เป็นธรรม
๒๐. ขอความใดกล่าวถูกต้องชัดเจนที่สุด
- ก. เศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมีหลักใน

การทำงาน

- ข. สังคมนิยมมีหลักเศรษฐกิจในการทำงาน
 ค. มีหลักของสังคมนิยมเกี่ยวกับการทำงาน
 ง. สมาชิกของสังคมนิยมหลักในการทำงาน
๒๑. การที่จะจัดให้เกิดการทำงานในแบบที่ว่ำนั้น
 ต้องวัดโดยใช่
 ก. การตั้งนิยาม
 ข. การปฏิรูปที่ดิน
 ค. หลักสัทธิกรณ
 ง. ขจัดทุนนิยม
๒๒. ทานคิดว่าอะไรคือความสำคัญของเศรษฐกิจ
 แบบสังคมนิยม
 ก. การทำงาน
 ข. ความสามารภ
 ค. แรงงาน
 ง. คาคอบแทน
๒๓. ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมวางหลักการ
 คังกล่าวใดเพราะ
 ก. ประชาชนส่วนใหญ่ยากจน
 ข. ประชาชนส่วนใหญ่เห็นแก่ตัว
 ค. ประชาชนส่วนใหญ่โง่เขลา
 ง. ประชาชนส่วนใหญ่เฉื่อยชา
๒๔. ทานจะสรุปขอความที่กล่าวใดต่อไปนี้
 ก. ยิ่งมีความรุ่มมากยิ่งได้รับผลคอบแทนมาก
 ข. ยิ่งลงทุนมากยิ่งได้รับผลคอบแทนมาก
 ค. ยิ่งลงแรงมากยิ่งได้รับผลคอบแทนมาก
 ง. ยิ่งมีความฉลาดมากยิ่งได้รับผลคอบแทน
 มาก

๒๕. ขอความคังกล่าวมีเรื่องใดรวมอยู่ด้วย
 ก. การกำจัด
 ข. การจำกัด
 ค. การชักจูง
 ง. การบังคับ
๒๖. ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจะช่วยให้
 โภคผลลิตมากขึ้นด้วยเหตุผลข้อใด
 ก. เพราะมีการแข่งขัน
 ข. เพราะไม่มีการชู้กริด
 ค. เพราะมีการทำงานร่วมกัน
 ง. เพราะไม่มีการว่างงาน
๒๗. ทานคิดว่าประชาชนจะมีความเป็นอยู่ดีขึ้น
 ด้วยเหตุผลใดตามขอความคังกล่าว
 ก. ไม่มีเพชการกนกลาง
 ข. ทุกคนได้กาแรงเหมาะสม
 ค. รัฐคอบชวยเหลือทุกคน
 ง. ทุกคนมีงานทำ
๒๘. ทานคิดว่าเป็นไปได้หรือไม่ที่จะใช้ระบบ
 เศรษฐกิจแบบสังคมนิยมในเมืองไทย
 ก. เป็นไปไม่ได้ เพราะขัดกับหลักประ—
 ชาธิปไตย
 ข. เป็นไปได้เพราะกรรมกรชาวนา
 ยากจน
 ค. เป็นไปได้ ถ้าประชาชนส่วนใหญ่ต้องการ
 ง. เป็นไปไม่ได้ เพราะคนไทยชอบอิสระ

กาวีแจ่ง ไหว่ฮานและพิจารณาขอความว่าง้างในหอบกอบ แล้วตอบคำถามตั้งเตง ๒๔ - ๔๐ โดยยึดเอาตามขอความที่อ่านเป็นหลัก เลือกใดก่าตอบใดที่ถูกต้อง กี่ไหวงกลมรอบอักษรหนาขอความนั้น

" การพัฒนาเศรษฐกิจในระบบสังคมนิยม รัฐจะตองกำนึ่งถึงหลัก ๒ อย่าง คือ

๑. รวบรวมอำนาจทั้งหมดในการควบคุมการผลิตและการจำหน่ายให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

๒. พัฒนาการทำงานของชาวไรชาวนา กรรมกร โดยกำนึ่งถึงผลผลิตทั้งคุณภาพและปริมาณ "

๒๔. การรวบรวมอำนาจเป็นหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมขอความนี้

ก. ถูกตองที่เดียว

ข. มีส่วนถูกตอง

ค. ไม่ถูกต้องนัก

ง. ไม่ถูกเลย

๓๐. การพัฒนาตามหลักก้งฉา จะให้เกิดประสิทธิผล จะตองทำอะไรก่อน

ก. พัฒนาการทำงานของชาวนาชาวไร กรรมกร

ข. รวบรวมอำนาจทั้งหมดในการควบคุมสิ่งต่างๆ

ค. กำนึ่งถึงผลผลิตทั้งคุณภาพและปริมาณ

ง. พัฒนาการผลิตและการจำหน่ายให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

๓๑. กล่าวโดยสรุป หลักการพัฒนาเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม รัฐจะตองกำนึ่งถึง

ก. การควบคุมการผลิตและจำหน่ายกับการพัฒนาการทำงาน

ข. การรวบรวมอำนาจกับการพัฒนาผลผลิต

ค. การพัฒนาการทำงานกับควบคุมการผลิต

ง. การกำนึ่งถึงคุณภาพและปริมาณการผลิตกับการรวบรวมอำนาจ

๓๒. การพัฒนาการทำงานของประชาชน รัฐจะตองพัฒนาในด้านใด

ก. ฝีมือ

ข. ผลงาน

ค. จำนวน

ง. ถูกทุกข้อ

๓๓. เพราะอะไรรัฐจึงตองรวบรวมอำนาจทั้งหมด

ก. เพื่อพัฒนาการทำงานของชาวนาชาวไรและกรรมกร

ข. เพราะกำนึ่งถึงผลผลิตทั้งคุณภาพและปริมาณ

ค. เพราะรัฐจะตองพัฒนาเศรษฐกิจตามหลักสองประการนั้น

ง. เพื่อควบคุมการผลิตและจำหน่ายให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

๓๔. ท่านคิดว่าอะไรจะช่วยให้การพัฒนาประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ที่สุด

๓๕. ถ้าวินิจฉัยว่า การผลิตและการจำหน่ายให้เป็นไปอย่างเหมาะสม
- ก. การพัฒนาประเทศจะมีขึ้นไม่ได้
- ข. การพัฒนาการทำงานจะไร้ประสิทธิภาพ
- ค. จะไม่เกิดการพัฒนาระบบธุรกิจแบบสังคมนิยม
- ง. จะไม่เกิดผลผลิตที่มีทั้งคุณภาพและปริมาณ
๓๖. การพัฒนาดังกล่าวมีประโยชน์อย่างไร
- ก. มุ่งความเจริญทางวัตถุ
- ข. มุ่งความเจริญทางจิตใจ
- ค. มุ่งขจัดการทุจริตคอร์รัปชัน
- ง. มุ่งขจัดช่องว่างระหว่างชนชั้น
๓๗. อะไรคือคุณสมบัติประการหนึ่งของระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
- ก. การรวบอำนาจ
- ข. การพัฒนางาน
- ค. การกำนึ่งถึงหลัก
- ง. การผลิตและจำหน่าย
๓๘. ขอความใคร่ลำดับความถูกต้องที่สุด
- ก. รัฐจะต้องพัฒนาการทำงานของประชาชน
- ข. รัฐจะต้องพัฒนาผลผลิตของประชาชน
- ค. รัฐจะต้องพัฒนาคุณภาพของการทำงาน
- ง. รัฐจะต้องพัฒนาริมาณของผลผลิต
๓๙. หลักการพัฒนาข้อแรกที่รัฐควรคำนึงนั้น กล่าวอย่างสั้น ๆ คือ ให้พัฒนา
- ก. การผลิต
- ข. การจำหน่าย
- ค. การควบคุม
- ง. ก. และ ข.
๔๐. หลักการข้อสองที่กล่าวอย่างสั้น ๆ คือ รัฐจะต้องพัฒนาอะไร
- ก. ประชาชน
- ข. ผลผลิต
- ค. คุณภาพ
- ง. การทำงาน
๔๑. จุดมุ่งหมายสำคัญของการพัฒนา คือ
- ก. ลดการโกงแรงงาน
- ข. ลดการเอาเปรียบแรงงาน
- ค. ลดการบังคับแรงงาน
- ง. ลดการจำกัดแรงงาน

กวดำแจง ให้ไขข้อความนี้สำหรับตอบคำถาม ตั้งแต่ข้อ ๔๒ - ๕๐

" หลักแห่งการผลิตในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม มิได้ถือเอากำไรเป็นเป้าหมายในการผลิต หากถือเอาการใช้เป็นเป้าหมายในการผลิต ผลิตเพื่อบริโภคก็ ผลิตเพื่อใช้ก็ ย่อมดำเนินไปตามแผนการและราคาสินค้าจะถูกกำหนดลงด้วยความใคร่ครวญอย่างรอบคอบ เพื่อให้สำเร็จผลในประการที่ว่า สิ่งที่ผลิตขึ้น ประชาชนจะต้องได้บริโภค "

งานพิจารณาขอความจากข้อ ๔๒ - ๕๐ ว่าแต่ละข้อเขาลักษณะใดให้วงกลมล้อมรอบอักษรในวงเล็บข้างข้อนั้น ๆ

ถ้าเป็นข้อเท็จจริง ให้ตอบว่า ก.

ถ้าเป็นข้อเปรียบเทียบ ให้ตอบว่า ข.

ถ้าเป็นข้อขัดแย้ง ให้ตอบว่า ค.

ถ้าเป็นข้อสรุป ให้ตอบว่า ง.

๔๒. เมื่อผลิตสินค้าขึ้นมาแล้ว ก็ควรต้องขายเอากำไรเป็นเรื่องธรรมดา (ก. ข. ก. ง.)
๔๓. ผลิตเพื่อใช้ก็ ผลิตเพื่อบริโภคก็ ย่อมดำเนินไปตามแผน (ก. ข. ค. ง.)
๔๔. การไม่ถือเอากำไรก็เหมือนระบบสหกรณ์ (ก. ข. ค. ง.)
๔๕. ราคาสินค้าจะถูกกำหนดไว้ด้วยความโกรธแค้นอย่างรอบคอบ (ก. ข. ค. ง.)
๔๖. การผลิตในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมไม่จำเป็นต้องมีแผนการ (ก. ข. ค. ง.)
๔๗. หลักแห่งการผลิตดังกล่าวก็เช่นเดียวกับหลักการประหยัดนั่นเอง (ก. ข. ค. ง.)
๔๘. การใช้ ในข้อความดังกล่าวก็คือการใช้ประโยชน์หรือการใช้บริโภคนั่นเอง (ก. ข. ค. ง.)
๔๙. การใช้ ไม่จำเป็นต้องมีแผนการ (ก. ข. ค. ง.)
๕๐. การใช้ ก็เช่นเดียวกับการผลิต ก็จะต้องมีแผนการ (ก. ข. ก. ง.)

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามทัศนคติต่อระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

คำแนะนำในการตอบ แบบสอบถามตอนนี้ไม่มีข้อใดถูกหรือผิด แต่ผู้ตอบแต่ละคนจะตอบแตกต่างกันไปตามความคิดเห็น ความรู้สึก และประสบการณ์เฉพาะตัว ขอให้ท่านอ่านข้อความอย่างช้า ๆ แล้วพิจารณาว่า ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด หรือไม่เห็นด้วยมากนักน้อยเพียงใด หรือไม่แน่ใจ แล้วเลือกตอบตามความรู้สึกจากใจจริงของท่าน วิธีตอบให้ขีดเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับใจของท่าน โดยในแต่ละข้อโปรดตัดสินใจอย่างเด็ดขาด คือ ขีดเพียงข้อเดียว มิฉะนั้นจะนำไปไขว่ประโยชน์ไม่ได้เลย ถ้าไม่เข้าใจคำแนะนำให้ถามได้

เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
-----------------------	----------	-------------------------	--------------------------

๑/ ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมมุ่งอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของสังคมมากกว่าระบบเศรษฐกิจปัจจุบัน

๒/ ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมทำให้เกิดความเสมอภาคอย่างแท้จริงระหว่างหญิงกับชาย

๓/ ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมทำให้คนในชาติเกิดความสามัคคีกัน

๔/ ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมจะทำให้งานที่ไร้ผลมอดอยถูกทำลายลง

๕/ ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมจะทำให้คนในสังคมได้รับความสะดวกโดยเท่าเทียมกัน

๖/ ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมทำให้จิตใจของคนแข็งกระด้าง ไม่รู้จักเคารพมอบผู้ใหญ่

๗/ ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมเป็นต้นเหตุทำให้เกิดสงครามและความไม่สงบขึ้นในประเทศต่าง ๆ

๘/ ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมทำให้ชนบทรบเร่เพิ่มประเพณีค้ำจุนของสังคมเสื่อมทรามลง

๙/ ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมทำให้ประเทศต่าง ๆ มีความเคารพในเอกราชและอธิปไตยของตนและกันมากขึ้น

๑๐/ ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม ถ้านำมาใช้ในระเทศไทย จะช่วยลดการกดขี่การกดขี่ทางประเทศที่เสียเปรียบอยู่ได้

๑๑/ ภายใต้ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม การปกครองแบบประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นไม่ได้เด็ดขาด

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๑ (๑๒) การนำระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมมาใช้จะทำให้ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยต้องหยุด ชะงักลง					
๑๐ (๑๓) ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมทำให้ผลผลิตภายใน ประเทศมีปริมาณสูงขึ้น					
๑๑ (๑๔) การนำระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมมาใช้ จะทำให้ ประเทศไทยตกอยู่ใต้อิทธิพลของรัสเซียและจีนแดง					
๑๒ (๑๕) การนำระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมมาใช้ จะทำให้คน ไม่มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น					
๑๓ (๑๖) ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมของกันซารากการ วางตัวเป็นเจ้าขุนมูลนาย หรือชนเผ่าราชการ					
๑๔ (๑๗) ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมทำให้กิจการเสื่อมลง ไม่มีประสิทธิภาพและเป็นภาระนอกเสียงของรัฐบาล ฝ่ายเดียว					
๑๕ (๑๘) ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมจะจัดการทุจริตคดโกง ของชนชั้นต่าง ๆ ในสังคมให้หมดสิ้นไป					
๑๖ (๑๙) ภายใต้ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมจะสอนให้คนมี ความเห็นแก่ตัวน้อยลง มีคุณธรรมสูงขึ้น					
๑๗ (๒๐) ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม ทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุขบนพื้นฐานความเสมอภาคและเห็น แก่ประโยชน์ส่วนรวม					
๑๘ (๒๑) ถ้านำระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมมาใช้ จะทำให้ ประเทศไทยเกิดสงครามกลางเมืองไฉฉาย					
๑๙ (๒๒) ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม ทำให้ประชาชนตกอยู่ ในอาณัติแห่งความหวาดกลัว					

	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
✓๑๓. ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้ฝ่ายปกครองใช้อำนาจโดยไม่หวั่นเสียดังประชาชนส่วนใหญ่					
18 (๑๔) ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมทำให้ความเป็นอยู่ของผู้ใช้แรงงานดีขึ้น					
19 (๒๕) ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมช่วยลดจำนวนข้าราชการคอร์รัปชันลงได้					
๒๐ (๒๖) ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมขัดกับหลักศาสนาพุทธและศาสนาอื่น ๆ					
๒๑. ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมจะทำลายความสัมพันธ์ภายในครอบครัวทำให้ลูกไม่เคารพพ่อแม่					
✓๒๔. ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมเป็นเครื่องมือที่ใช้โฆษณาชวนเชื่อของนักการเมืองที่ต้องการอำนาจ โดยใช้มวลชนเป็นเครื่องมือ					
✓๒๕. การนำระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมมาใช้ทำให้ประชาชนต้องประสบกับความเดือดร้อน เพราะนิยมใช้ความรุนแรง					
21 (๓๐) การนำระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมมาใช้ทำให้ประเทศไทยสามารถพึ่งตัวเองได้อย่างแท้จริง					
22 (๓๑) ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมไม่ช่วยในการเร่งผลผลิตทางเศรษฐกิจ เทียบกับระบบเศรษฐกิจปัจจุบัน					
23 (๓๒) ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมทำให้โลกมีสันติภาพอย่างแท้จริง					
24 (๓๓) ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมเป็นระบบที่โหดเหี้ยม มีโอกาสในชีวิตแต่ละคนได้รับคำตอบแทนจากการทำงานโดยเท่าเทียมกัน					

- ๑๕ (๓๕) ถ้านำระบบการธุรกิจสังคมนิยมมาใช้ คนไทย
จะมีสภาพความเป็นอยู่แร้นแค้นมากขึ้น
- ๑๖ (๓๕) ระบบการธุรกิจสังคมนิยมเป็นระบบที่เน้นความ
รวบรัดขึ้นกันและกันมากกว่าระบบการธุรกิจ
ปัจจุบัน
- ๑๗ (๓๕) ระบบการธุรกิจสังคมนิยมจะช่วยแก้ปัญหาการธุรกิจ
สำหรับประเทศไทยได้ดีกว่าระบบการธุรกิจ
ปัจจุบัน
- ๑๘ (๓๕) ระบบการธุรกิจสังคมนิยมจะทำให้ประชาชนมี
โอกาสปกครองตนเองได้อย่างแท้จริง
- ๑๙ (๓๕) ระบบการธุรกิจสังคมนิยมมีการประกันสังคมที่ดี
และโดยคนธรรมดาจะได้รับการคุ้มครองดูแล
อย่างดีเท่ากับผู้ที่ทำงาน
- ๒๐ (๓๕) ระบบการธุรกิจสังคมนิยมจะช่วยลดช่องว่าง
ระหว่างคนจนและคนรวยอย่างไ้โดย
- ๓๐ (๔๐) ระบบการธุรกิจสังคมนิยมเน้นหนักในการปฏิรูป
ที่ดีอย่างจริงจังและรวดเร็วโดย

เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
				๑

ตารางคะแนนคิบนักเรียนวิทยาลัยจักรพงษ์ภูวนารม

เลขที่	เพศ	คะแนน ความรู้	คะแนน ทักษะ	เลขที่	เพศ	คะแนน ความรู้	คะแนน ทักษะ
1	ญ	20	83	22	ญ	23	110
2	ช	25	104	23	ช	27	185
3	ญ	17	109	24	ช	21	121
4	ญ	14	96	25	ญ	23	118
5	ญ	16	65	26	ช	18	134
6	ช	21	117	27	ญ	21	102
7	ญ	23	65	28	ญ	29	115
8	ญ	18	88	29	ญ	26	100
9	ญ	26	150	30	ญ	19	95
10	ญ	29	101	31	ญ	15	121
11	ญ	18	97	32	ญ	24	85
12	ญ	24	114	33	ช	24	128
13	ญ	27	131	34	ญ	21	84
14	ญ	26	111	35	ช	17	79
15	ช	24	187	36	ญ	18	96
16	ญ	32	165	37	ช	9	111
17	ญ	23	157	38	ญ	12	122
18	ญ	24	102	39	ญ	15	110
19	ช	12	95	40	ญ	19	132
20	ญ	28	116	41	ญ	17	122
21	ช	22	129	42	ญ	21	79

ญ - หญิง

ช - ชาย

ตารางคะแนนคิบนักเรียนวิทยาลัยช่างกลพระนครเหนือ (เป็นนักเรียนชายล้วน)

เลขที่	คะแนนความรู้	คะแนนทัศนคติ	เลขที่	คะแนนความรู้	คะแนนทัศนคติ
1	27	46	28	13	104
2	22	120	29	36	170
3	32	156	30	13	128
4	24	87	31	21	117
5	26	154	32	26	149
6	22	94	33	24	112
7	28	106	34	7	123
8	30	114	35	24	123
9	22	122	36	20	157
10	21	139	37	22	65
11	26	170	38	1	126
12	24	137	39	23	159
13	31	152	40	19	101
14	21	46	41	28	156
15	18	104	42	25	70
16	23	151	43	31	149
17	25	161	44	23	161
18	29	140	45	14	116
19	21	84	46	30	114
20	21	169	47	27	170
21	24	171	48	27	106
22	26	137	49	22	111
23	25	166	50	12	109
24	17	118	51	20	97
25	7	118	52	23	112
26	20	145	53	25	125
27	23	169			

ตารางคะแนนดิบของนักเรียนโรงเรียนวัดวิมุตยาราม

เลขที่	เพศ	คะแนน ความรู้	คะแนน ทักษะ	เลขที่	เพศ	คะแนน ความรู้	คะแนน ทักษะ
1	ช	24	152	26	ญ	25	155
2	ญ	18	111	27	ช	20	141
3	ช	24	150	28	ญ	22	124
4	ญ	29	152	29	ช	21	87
5	ญ	23	143	30	ญ	25	117
6	ญ	20	101	31	ญ	23	121
7	ช	22	158	32	ช	26	132
8	ช	19	97	33	ช	29	123
9	ช	29	158	34	ช	27	134
10	ช	22	167	35	ช	26	110
11	ช	25	180	36	ช	30	130
12	ญ	19	162	37	ช	26	145
13	ช	21	124	38	ญ	24	104
14	ญ	25	154	39	ญ	28	156
15	ญ	24	95	40	ญ	21	104
16	ช	16	103	41	ญ	18	79
17	ญ	16	119	42	ช	24	121
18	ช	26	125	43	ช	14	123
19	ญ	24	107	44	ช	29	121
20	ญ	22	138	45	ช	26	123
21	ญ	18	133	46	ญ	25	135
22	ญ	22	91	47	ญ	27	164
23	ช	19	139	48	ญ	21	126
24	ญ	22	109	49	ช	21	96
25	ญ	27	111	50	ญ	28	122

การวางแผนการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดประดู่ไทรทองธรรม

เลขที่	เพศ	คะแนน ความรู้	คะแนน ทักษะปฏิบัติ	เลขที่	เพศ	คะแนน ความรู้	คะแนน ทักษะปฏิบัติ
1	ช	26	157	26	ช	24	127
2	ญ	27	156	27	ช	27	192
3	ช	31	183	28	ช	23	163
4	ญ	23	123	29	ช	28	151
5	ญ	21	105	30	ช	27	161
6	ช	32	188	31	ญ	26	133
7	ญ	19	117	32	ช	28	192
8	ญ	25	109	33	ช	19	105
9	ช	17	120	34	ญ	26	149
10	ญ	25	123	35	ญ	27	141
11	ญ	23	133	36	ญ	25	111
12	ช	19	159	37	ญ	26	150
13	ญ	24	149	38	ญ	26	125
14	ช	23	181	39	ช	32	182
15	ช	24	153	40	ช	28	182
16	ญ	30	167	41	ช	21	132
17	ช	27	89	42	ช	27	152
18	ช	29	125	43	ญ	25	113
19	ช	22	129	44	ญ	29	137
20	ช	21	188	45	ช	30	155
21	ญ	26	120	46	ช	25	113
22	ญ	22	126	47	ช	31	156
23	ช	22	130	48	ญ	24	150
24	ญ	14	142	49	ญ	28	133
25	ช	29	144	50	ช	28	163

การวางแผนคืบของนิสิตมหาวิทยาลัยเกรีนกรีนทวีโรช

เลขที่	เพศ	คะแนน ความรู้	คะแนน ทักษะ	เลขที่	เพศ	คะแนน ความรู้	คะแนน ทักษะ
1	ญ	25	110	26	ญ	25	163
2	ญ	21	116	27	ญ	27	155
3	ญ	23	138	28	ช	23	140
4	ญ	28	111	29	ช	22	148
5	ญ	29	127	30	ช	27	117
6	ญ	30	172	31	ญ	26	128
7	ญ	25	144	32	ช	30	147
8	ญ	26	131	33	ช	23	115
9	ญ	28	129	34	ช	24	174
10	ญ	24	122	35	ญ	26	145
11	ญ	27	136	36	ญ	26	127
12	ญ	21	130	37	ช	32	179
13	ญ	23	160	38	ญ	25	166
14	ช	26	129	39	ญ	30	160
15	ญ	24	136	40	ญ	20	138
16	ญ	15	107	41	ช	23	163
17	ญ	26	115	42	ญ	19	115
18	ญ	29	154	43	ญ	20	129
19	ญ	32	144	44	ญ	24	131
20	ช	28	135	45	ญ	30	123
21	ญ	23	109	46	ญ	19	139
22	ช	15	75	47	ญ	33	139
23	ช	26	151	48	ญ	22	126
24	ช	22	141	49	ญ	26	141
25	ญ	33	150	50	ญ	19	113

ตารางคะแนนดิบของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

เลขที่	เพศ	คะแนน ความรู้	คะแนน ทัศนคติ	เลขที่	เพศ	คะแนน ความรู้	คะแนน ทัศนคติ
1	ญ	28	139	26	ญ	23	142
2	ช	24	129	27	ช	25	126
3	ญ	21	149	28	ญ	29	138
4	ช	21	130	29	ญ	20	133
5	ญ	28	143	30	ช	18	116
6	ญ	33	158	31	ญ	21	106
7	ญ	33	176	32	ญ	22	132
8	ช	33	200	33	ช	28	117
9	ช	36	178	34	ญ	21	158
10	ญ	27	110	35	ช	23	111
11	ช	16	199	36	ช	23	120
12	ญ	29	151	37	ช	30	153
13	ญ	26	131	38	ญ	21	107
14	ช	33	111	39	ญ	26	138
15	ญ	25	110	40	ช	33	189
16	ญ	27	137	41	ญ	25	115
17	ช	30	116	42	ญ	21	112
18	ช	41	191	43	ช	27	110
19	ช	23	153	44	ญ	33	153
20	ช	34	182	45	ญ	27	120
21	ช	28	121	46	ญ	29	112
22	ช	32	187	47	ญ	29	144
23	ช	23	147	48	ช	35	169
24	ญ	24	122	49	ญ	28	160
25	ญ	24	151	50	ญ	26	163

แสดงค่า P_H , P_L , P และ r ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบทดสอบความถี่เกี่ยวกับระบบ
การปฏิบัติงานแบบสังคมนิยม

ข้อที่	P_H	P_L	P	r	ข้อที่	P_H	P_L	P	r
1	.88	.32	.62	.58	26	.32	.16	.21	.21
2	.80	.32	.57	.49	27	.60	.20	.39	.42
3	.68	.44	.56	.25	28	.84	.28	.57	.56
4	.68	.16	.41	.53	29	.68	.40	.58	.29
5	.48	.08	.26	.50	30	.76	.40	.58	.37
6	.76	.44	.60	.33	31	.60	.28	.44	.33
7	.96	.60	.81	.54	32	1.00	.80	.92	.53
8	.88	.56	.73	.39	33	.60	.32	.46	.29
9	.84	.40	.63	.47	34	.76	.32	.54	.41
10	.48	.28	.38	.21	35	.48	.24	.36	.26
11	.68	.16	.41	.53	36	.80	.68	.74	.15
12	.72	.20	.58	.29	37	.68	.48	.58	.21
13	.72	.20	.45	.52	38	.64	.32	.48	.32
14	1.00	.88	.95	.43	39	.92	.60	.78	.43
15	.80	.68	.74	.15	40	.64	.40	.52	.24
16	.56	.28	.42	.29	41	.80	.34	.59	.45
17	.44	.16	.29	.33	42	.84	.44	.65	.43
18	.92	.32	.65	.64	43	.72	.48	.60	.25
19	.76	.52	.64	.26	44	.80	.44	.63	.38
20	.68	.48	.58	.21	45	.84	.52	.69	.37
21	.68	.36	.52	.32	46	.88	.60	.75	.36
22	.76	.40	.58	.37	47	.68	.28	.48	.40
23	.68	.44	.56	.25	48	.36	.20	.28	.20
24	.84	.48	.67	.40	49	.96	.68	.84	.48
25	.88	.25	.58	.63	50	.36	.12	.23	.32

แสดงค่า t ที่ได้จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายข้อระหว่างกลุ่มสูง ๒๗ % และ
กลุ่มต่ำ ๒๗ % จากแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อระบบการเมืองแบบสังคมนิยม

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	6.60	21	5.89
2	2.49	22	11.13
3	7.18	23	3.19
4	4.10	24	4.89
5	6.87	25	5.06
6	13.19	26	8.79
7	8.27	27	10.11
8	4.13	28	10.44
9	8.09	29	10.40
10	6.27	30	8.26
11	7.67	31	2.61
12	4.73	32	7.66
13	5.01	33	3.30
14	10.17	34	8.79
15	13.90	35	5.36
16	4.06	36	7.95
17	9.91	37	4.65
18	4.22	38	7.56
19	7.89	39	7.34
20	8.55	40	3.34